ROMANIA

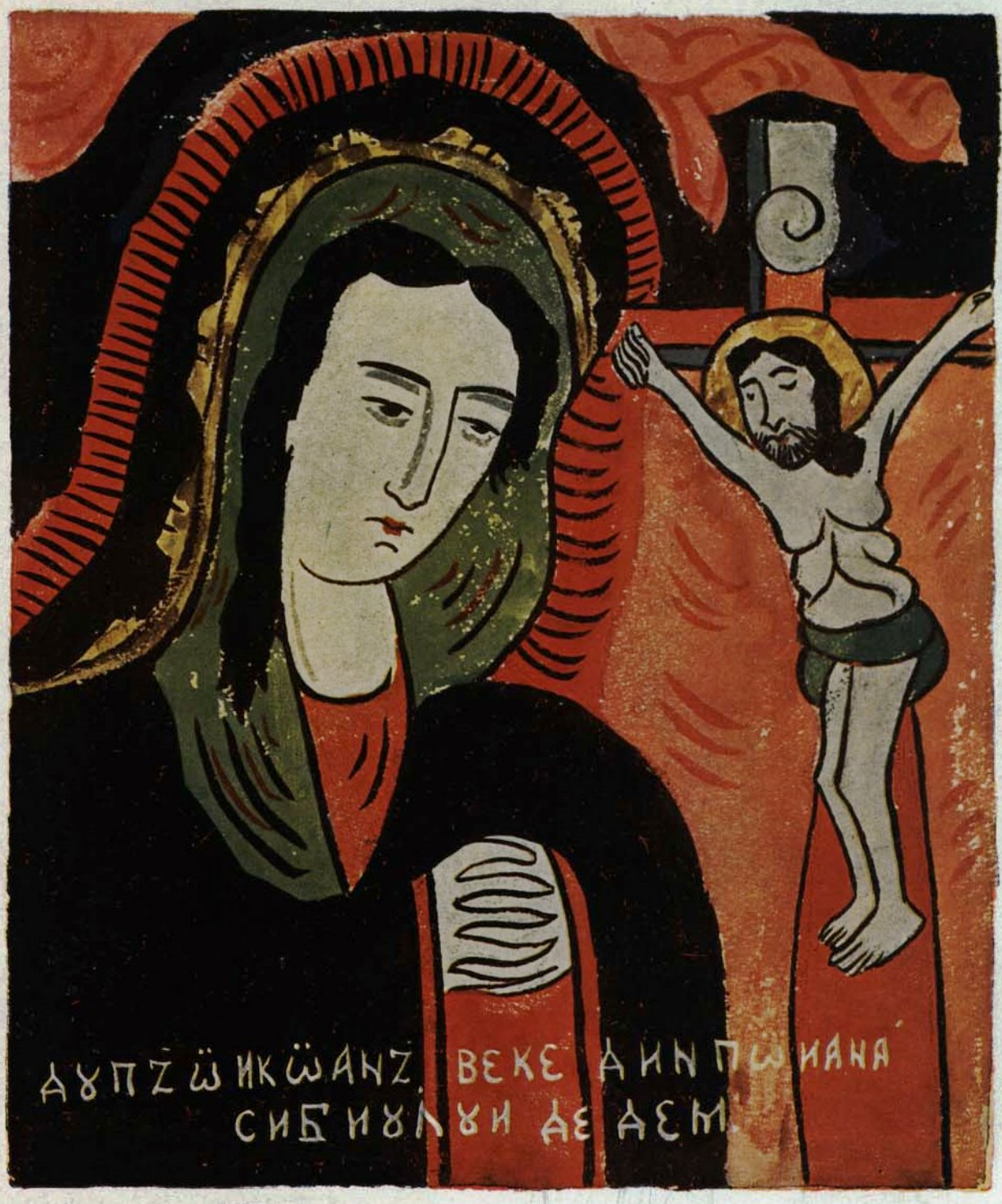

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

O.N.T.

REVISTA OFICIULUI NAȚIONAL DE TURISM

ANUL II, Nr. 4 APRILIE 1937

C U P R I N S U L

VALERIU PUȘCARIU – CETĂȚI ȘI BISERICI INTĂRITE DIN TRANSILVANIA

CEZAR PETRESCU – DIN CARNETUL UNUI TURIST MIZANTROP

VLADIMIR BUNEA – DRUMURILE MOȚILOR

VARIA: TABLOUL MARCAJELOR DE PE BUCEGI ȘI PIATRA CRAIULUI; CRUCEA DIN BISERICA OBORUL-VECHIU

CRONICA TURISMULUI:

VALEA JIULUI – *A. FOCȘENEANU*
CÂTEVA NOȚIUNI DE HIGIENĂ TURISTICĂ – *Dr. LEON DANIELLO*
SPORT SAU TURISM? – *AUREL BRĂESCU*
INFORMAȚII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI – CALEA VICTORIEI, 88 – TELEFON 4.64.60

ABONAMENTE:

1000 LEI – INSTITUȚII DE STAT, JUDEȚE ȘI SOCIETĂȚI
500 „ – COMUNE URBANE
240 „ – COMUNE RURALE ȘI PARTICULARI

CONT LA C E C Nr. 1257

COPERTA DE *DEM* DUPĂ O ICOANĂ PE STICLĂ DIN SIBIU
DESENE DE *RADU BOUREANU*

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

ROMANIA

REVISTA
OFICIULUI NAȚIONAL
DE TURISM

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
88 CALEA VICTORIEI — TEL. 4.64.60

ANUL II, Nr. 4
APRILIE 1937

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

PRIMĂVARA LA
RĂȘINARI (SIBIU)

Foto-P. Lolescu

Cetăți și Biserici întărite din Transilvania

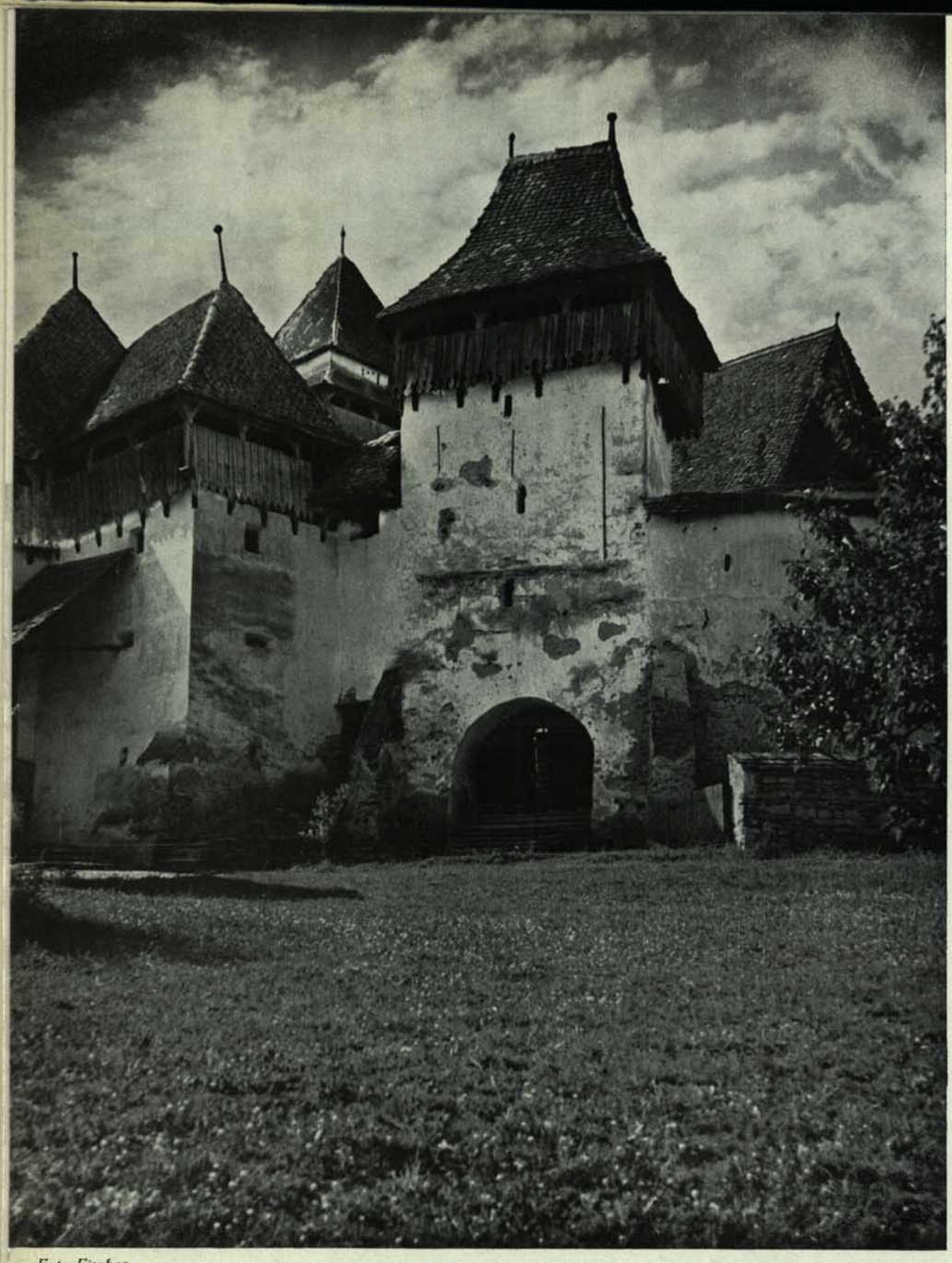

BISERICĂ INTĂRITĂ DIN VISCRI (JUD. TÂRNAVA MARE)

Foto=Fischer

De când s'a ivit industria turismului în grup, plimbările exotice au ajuns în mare cinste și la noi. Cu săptămâni și chiar luni înainte de vacanță, birouri comerciale de turism, ziare de mare tiraj sau societăți mai mult sau mai puțin academice, organizează așa zise excursii de studii peste hotare.

In ciuda tuturor restricțiilor valutare, amatorii convertiți de prospectele și anunțurile seducătoare sunt din ce în ce mai mulți. Cu toții visează să vadă așa cum le spune programul în atâtea zile, ceasuri și minute atâtea țări, orașe, biserici, castele și muzee.

Nu voiu stărui aici asupra folosului îndoelnic ce pot să-l aibă aceste raite colective peste hotare — acesta il apreciază pacienții caravanelor turistice numai la întoarcere.

Vreau numai să atrag atenția în special pretinselor societăți academice de turism, că ele contribuie la cultivarea exodului în străinătate, lăsând în părăsire căile țării.

Se poate obiecta desigur, că organizarea drumeției românești este încă la început și că în unele anotimpuri descoperirea frumuseților țării e restrânsă la turiști fără pretenții, ceilalți muritori fiind condamnați la sedentarism.

E o părere greșită, fiindcă în hotarele întregite pitorescul locurilor și darurile lor sunt atât de felurite, încât oricând și aproape la orice răspântie de drumuri poți porni la descoperirea țării. „Turismul va prospera în România, abia când va izbuti să iasă din cadrul vilegiaturei de vară

şi să fie o îndeletnicire răspândită în tot timpul anului", spunea cu drept cuvânt un cunoscut scriitor.

Căci, în afară de tot ce i-a hărăzit cadrul geografic aşa de felurit închegat, România e plină de amintirile unei istorii din cele mai sbuciumate şi de influenţe culturale, cu urme din cele mai de preţ.

Mă gândesc în special la Transilvania, care merită să ocupe un loc din ce în ce mai de frunte în îndemnul pentru cunoaşterea la noi acasă cu cea mai autentică zestre patriarhală, în portul şi folklorul, adăpostit sub streaşina culmilor carpatine; dar şi cu vechi amintiri medievale, răspândite aproape la tot pasul, cu cetăţi şi biserici gotice păstrând rădăcini renane ce vorbesc de Apus şi de cultura lui.

Aşezări vechi de aceste cetăţi sau biserici întărite cu ziduri, turnuri şi creneluri se înşiră pe tot orizontul Transilvaniei.

Stăruitoare urme medievale se găsesc chiar în oraşele unde desvoltarea în spaţiu şi prefacerile aduse de arhitectura modernă au stânjenit existenţa lor.

Aşa de pildă la *Cluj,* unde se mai păstrează o parte din zidul vechii cetăţi din veacul al XV-lea cu turnul pentagonal, aflat în preajma tot atât de remarcabilei biserici reformate, rămase fără turn sau la *Aiud* unde pe zidurile cetăţii încă intacte, — purtând însignele diferitelor bresle —, se reazimă clădirile mai noi, despărţite doar de bastioanele prismatice cu ferestre înguste.

Sibiul, deşi cea mai temeinică aşezare săsească din Ardeal, abia de şi-a putut păstra câteva străzi în apropierea celor trei biserici din centru, care domină cartierele mărginaşe desfăşurate dincolo de zidurile dărăpănate şi bastioanele vechei cetăţi, fiindcă materialul lor a fost întrebuinţat la construcţia şiragurilor de case acoperite cu ţigle ruginii.

CISNĂDIOARA, PRIMĂVARA - IN FUND, RUINELE CETĂŢII

Foto-Fischer

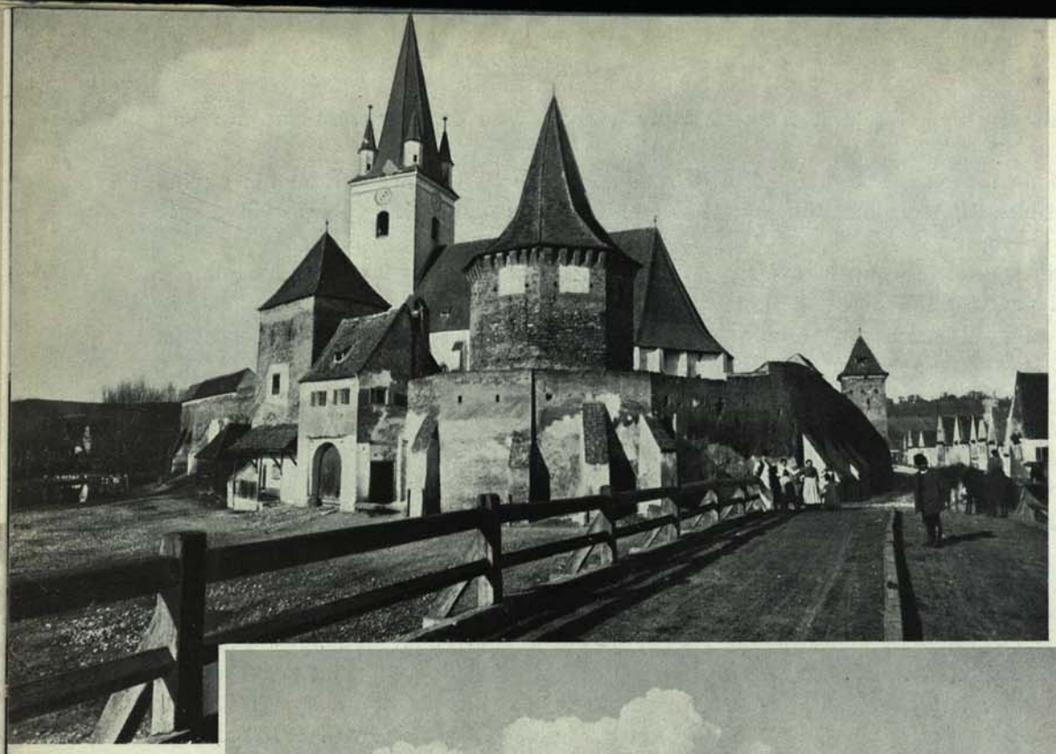

BISERICA INTĂRITĂ DIN CRISTIAN
(JUD. SIBIU)

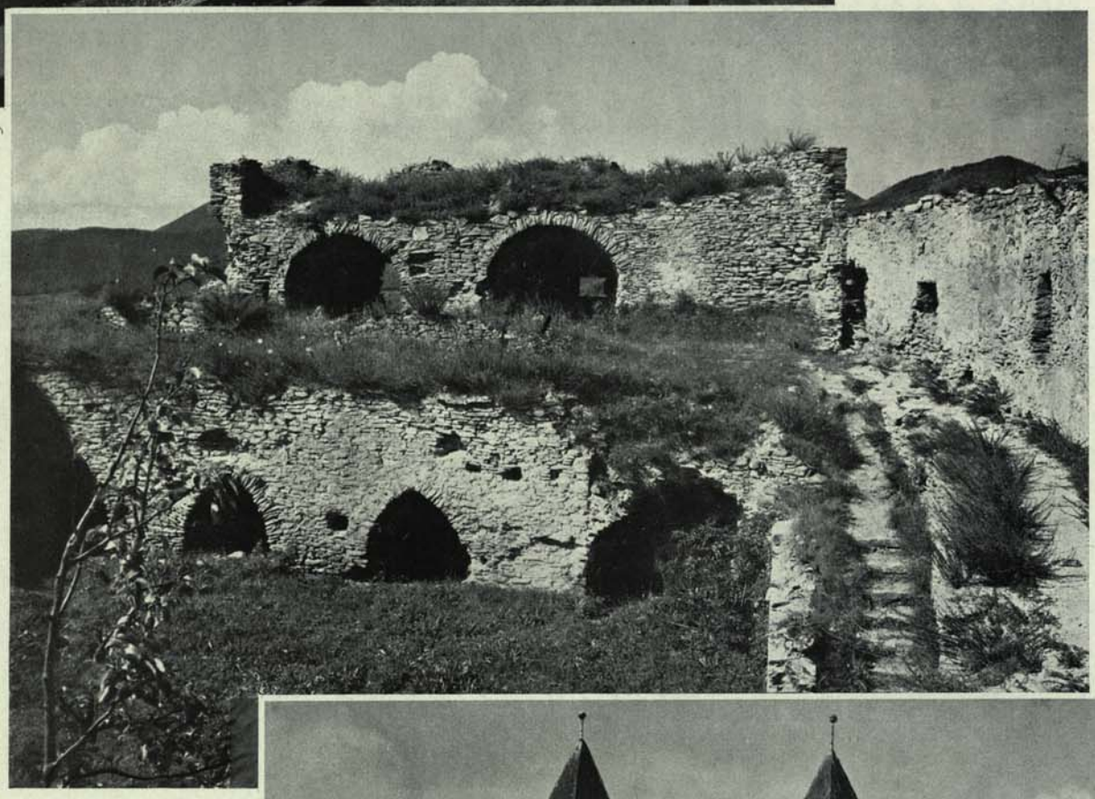

RUINELE
CETĂȚII DEVA

Foto-Fischer

BISERICA INTĂRITĂ DIN
DEALUL FRUMOS
(JUD. TÂRNAVA MARE)

Foto»Fischer

RUINELE CETĂȚII DIN RUPEA

O soartă mai tragică a avut zidul gros ce apără *Sebeșul,* cea de a 7-a cetate a Transilvaniei; abia de au mai rămas din el câteva pietre pe care se sprijină zidurile caselor noi de lângă poștă. In schimb rezistă încă vremurilor monumentala clădire a bisericii săsești, în care se îmbină stilurile fiecărui veac de la cel roman al arcadelor din nava centrală, la cel gotic primitiv și goticul de la sfârșitul veacului al XIV-lea, din partea corului.

Intreaga clădire, peste care apasă povara a șapte veacuri, se afundă de la sine în pământ; astăzi fiind cu un metru și mai bine sub nivelul ei inițial.

In schimb în alte orașe, anumite părți conservă aproape intact caracterul lor medieval.

Mă gândesc în special la *Sighișoara* și la *Bistrița,* două orășele care merită neapărat să fie cunoscute și cercetate pe îndelete.

Splendid așezată pe Grădiștea ce domină albia secată a Târnavei, în care s'a aciuat orașul nou, cetatea Sighișoarei te poartă peste podul de lemn care seamănă cu străvechiul pod din Lucerna, pe uliți înguste și care urcă în pantă la biserica gotică din al XV-lea veac și clasicul turn al orologiului, la șirul celor 170 de trepte ce duc la clădirea liceului săsesc și la cimitirul străvechiu sub un coridor acoperit, ori la muzeul în care se cuprinde istoria ei întreagă de bună și înțeleaptă gospodărie Mândria cetății rămasă izolată, în mijlocul ținutului românesc udat de apele Târnavei se păstrează încă în amintirea urmașilor prin inscripții ca acestea săpate în nemțește pe placa de marmură a unei case vechi: „Aici e locuința lui Georgius Krauss, notarul orașului Sighișoara și autorul Cronicei Transilvaniei din vremea sa, 1607—1689".

Aproape tot atât de plin de vestigiile veacului de mijloc ca și Sighișoara este „orașul liber

regesc" al *Bistriței* care și-a avut însemnătate nu numai pentru părțile de Miazănoapte ale Transilvaniei, dar și pentru Moldova.

De Bistrița se leagă stăpânirea domnitorilor Moldovei asupra cetății Ciceului, de aici s'au ales maeștri bisericilor moldovenești începând de la Petru Rareș și până pe vremea lui Duca Vodă.

Nu e de mirare deci, că cel ce va fi vizitat încăperile mânăstirei de la Cetățuia (Iași) cu sala lor gotică va găsi imaginea arcadelor în incheeturile bolților care acopăr o latură a pieței vaste din Bistrița.

* * *

Vrednice să fie vizitate pentru cunoașterea vieții de burg sau cetate în Evul de mijloc sunt desigur mărețul castel al *Corvineștilor dela Hunedoara,* castelul de la *Bran* ori cetatea *Râșnovului,* aceste două din urmă păzind cele două intrări în mănoasa țară a Bârsei.

Sentinele de pază și supraveghere asupra ținutului înconjurător, dar și locuri de adăpost și apărare în vremile de bejenie împotriva năvălitorilor, aproape toate din ele sunt așezate pe înălțimi greu de ajuns, ce străjuesc de departe cursul râurilor. Călătorul care străbate distanța Brașov — Sighișoara trece pe lângă ruinile cetății teutone de la *Feldioara* — care aduce aminte și de oștile învingătoare ale lui Petru Rareș — înălțate pe coastă de deal aproape de îmbucătura văii Bârsei

CASTELUL CORVINEȘTILOR
Foto-Al. Petit

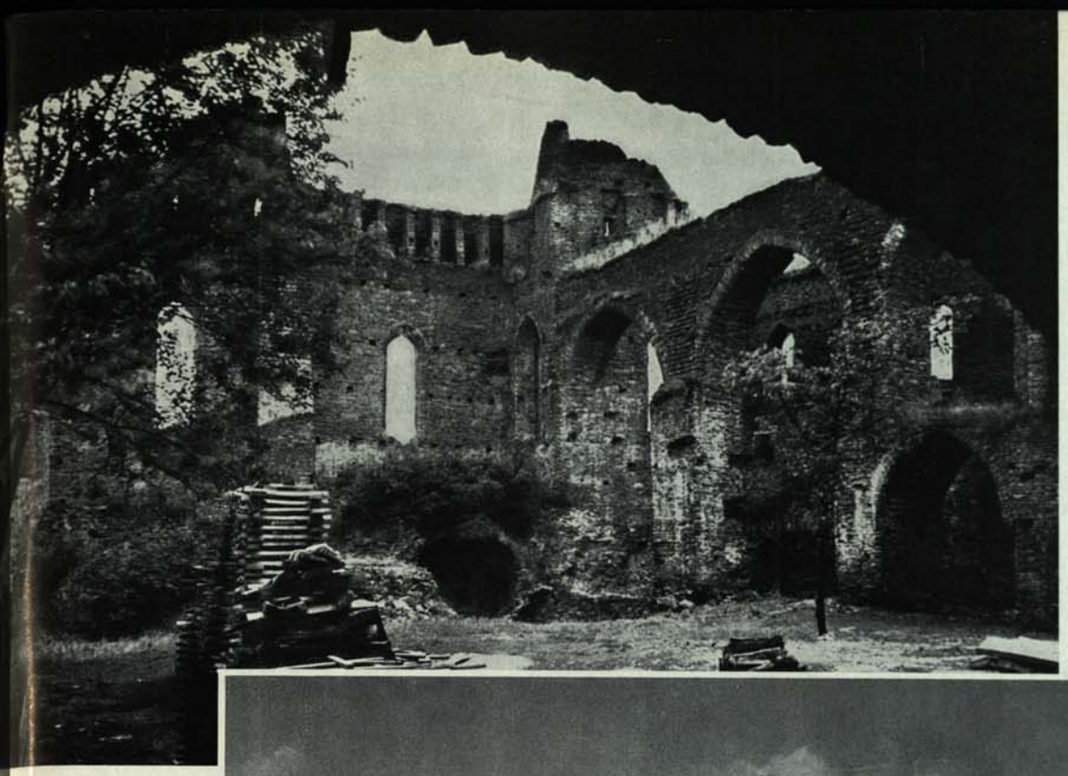

RUINELE CETĂȚII DE LA SLIMNIC (JUD. SIBIU)

BISERICA INTĂRITĂ DIN BIERTAN (JUD TÂRNAVA MARE)

Foto-Fischer

CURTEA INTERIOARĂ A BISERICEI INTĂRITE DIN CISNĂDIE (JUD. SIBIU)

cu Oltul, înainte ca acesta să intre în strâmtoarea de la Racoș. Tot pe Olt în sus poți admira din depărtare silueta impozantă a cetății de la *Cohalm,* cu trei rânduri de ziduri, bastioane și turnuri. Așezată cu 120 m. mai sus decât târgul ce-o înconjoară astăzi, pe o stâncă izolată, ea păzea cealaltă intrare a defileului și supraveghea întreaga vale a Homorodului. Ruini de cetăți ce supraveghiau odinioară drumurile importante, întâlnim dealungul aproape tuturor văilor mari din Ardeal. Așa sunt cele ale cetății *Deva* aciuate pe un con de lavă vulcanică, și ale *Soimușului,* dominând valea Mureșului, ale *Finișului* în părțile Crișului Negru, sau întăriturile de pe colinele *Ciceului,* care stăpânea calea cea mare a Someșului, artera cea mai însemnată de comunicații din Nordul Transilvaniei.

Tot atât de însemnate pentru cunoașterea vieții frământate pe care au dus-o locuitorii Transilvaniei, sunt acele biserici deosebite care alcătuiesc inima satelor săsești, cu ziduri de ocol ca niște adevărate cetăți, cu turnuri și metereze, înconjurând curți largi interioare în mijlocul cărora se înalță biserica, ea însăși uneori întocmită pentru apărare.

Aceste „biserici întărite" păstrate și în alte țări, — în multe părți din Germania și Austria, în Franța și în Polonia — sunt clasice pentru înțelegerea istoriei Evului Mediu în Transilvania.

Când zidurile cetăților de pe culme au fost neîncăpătoare ca să primească între ele populația înmulțită a satelor din vale ce căutau refugiu în fața năvălitorilor, aceste sate înstărite și-au durat singure cetate împrejurul celei mai de preț clădiri a satului, biserica.

Acest rost al cetăților bisericești de a servi de adăpost sigur locuitorilor satului în vremuri de restriște, — dar și de locuință cât ținea asediul, — explică de ce planul lor este cu mult mai măreț și mai întins decât al celor din Europa apuseană.

Născut, în plină epocă de înflorire pentru comerțul și meșteșugurile Sașilor, către sfârșitul veacului al XV-lea, tipul acestor biserici este foarte răspândit în țara Bârsei, în țara Oltului, pe Târnave, regiuni în care numărul lor s'a ridicat la un moment dat (sec. XVI-lea) până la 300.

Bisericile întărite din țara Bârsei, sunt clădite toate după același plan sub înrâurirea directă a sistemului de apărare adus de cavalerii teutoni; în mijloc se găsește biserica, iar de jur împrejur se ridică ziduri cu turnuri și bastioane, având înăuntrul lor magaziile de alimente și camerele de locuit. Întreaga cetate este înconjurată de un șanț adânc.

Una din cele mai frumoase biserici întărite din țara Bârsei, cea de la *Prejmer,* se află la depărtare numai de $^1/_2$ oră cu trenul din Brașov. Zidul împrejmuitor, gros de 3—4 metri și înalt de 10—12 m., precedat de o fortăreață în formă de potcoavă, formează încă un bloc complect deasupra căruia stăruie încă turnulețul cu cele două rânduri de arcade oarbe, ale căror fețe lăturalnice și stâlpi erau odată acoperite cu ornamente picturale. Un gang acoperit duce peste șanțul de odinioară al cetății, iar în zidul ocolitor al bisericei ce-și înalță pe deasupra întăriturei frumosul turn în patru colțuri, un labirint de scări urcă în trei și pe alocuri în patru caturi la cele peste 200 de locuințe, transformate acum în magazii de grâne.

Vrednică de oprit luarea aminte este deasemeni biserica întărită din satul vecin al *Hărmanului,* cu zid aproape tot atât de înalt ca și a Prejmerului, cu camere de locuit din care unele sunt lipite de însuși corpul bisericii, închizând în unul din cele 7 turnuri, podoaba de mare preț a paraclisului morților, cu fresce din secolul al XV-lea.

Turnurile, construite la fel, la cele mai multe din aceste biserici, au totuși uneori o factură deosebită. Așa e de pildă la biserica întărită din *Cristian,* unde întâlnim un turn în cinci colțuri, două turnuri semi-rotunde și șase turnuri în patru muchi, având o înfățișare aparte atât prin dimensiunea lor, prin forma acoperișului, cât și prin alcătuirea întregului plan interior.

Aceste turnuri deobiceiu erau date spre apărare diferitelor bresle, deaceia își păstrează până și astăzi numele vechiu cum e „Turnul pânzarilor" de la biserica întărită din *Codlea,* una din cele mai mari din Țara Bârsei, conservată însă numai în parte.

In treacăt fie zis, ele și-au schimbat însă cu timpul destinația, fiind folosite pentru păstrarea prunelor uscate sau a slăninii, de unde numele de „turnul prunelor" sau „turnul slăninii", întâlnit foarte adesea.

Din nenorocire, astăzi când vremurile de năvăliri neașteptate au dispărut, majoritatea acestor măiestrite întăriturí se năruie; zidurile se macină ca și legătura tainică cu trecutul. Aproape pretutindeni bate vântul părăsirii. In curtea lor cuprinsă de ziduri, ca și pe metereze, iarba și mușchiul cresc din belșug; șoarecii își caută adăpost în locuințele goale, iar în lucarnele înguste unde se rezemau sinețele apărătorilor, rândunelele își înmulțesc, an de an, cuiburile și progenitura.

Așa e la *Prejmer* în Țara Bârsei, pe culmea dealului de la *Slimnic,* între Sibiu și Mediaș, la *Cinc,* unde întăriturile bisericei au fost cu desăvârșire ruinate, ori la *Cisnădioara* din preajma Sibiului, unde sub liniștea deplină, în locul rondului de veghe, îndrăgostiții își dau întâlnire în fiecare primăvară, când înfloresc cireșii.

VALERIU PUȘCARIU

TABLOUL MARCAJELOR DIN BUCEGI

Nr.	ITINERARUL ŞI CARACTERISTICILE LUI	SEMNUL
1	**Sinaia - Vârful-cu-dor - Peştera.** — Şosea până la cota 1400 (Noul Hotel Vf.-cu-dor); apoi potecă de cal. La punctul maximum curmătura Vf.-cu-dor, 1950 m. alt.; casă de adăpost S. C. A. Iarna indicat pt. sky şi bob. Vara pt. excursiuni de agrement. Marcajul începe la Mânăstire; punct terminus: Casa Peştera T. C. R. (6–8 ore).	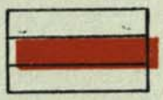
2	**Sinaia - Piatra arsă - Peştera - Omul** — Şosea şi potecă de cal până la Stâna Regală (1300 m. alt.); apoi potecă de cal. Pantă pronunţată între Poiana Reginei şi Piatra Arsă (2041 m. alt.) în Poiana Reginei, bufet. Marcajul începe la Mânăstire; punct intermediar: Casa Peştera T. C. R.; punct terminus: Casa Omul T. C. R., prin V. Obârşiei (10–12 ore).	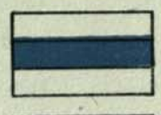
3	**Sinaia - Piatra arsă - Babele - Omul.** — Traseu comun cu Nr. 2 până la cota 2041. Apoi drum de cal, pe platoul Bucegilor, până la Casa Omul T. C. R. La Babele, stâncile caracteristice şi noua construcţie ADMIR. Iarna indicat pt. sky; vara pt. excursiuni de agrement, ca şi Nr. 2. (8–10 ore).	
4	**Sinaia - Furnica - Scropoasa.** — Traseu comun cu Nr. 1 până la cota 1400; apoi drum de cal peste V. Isvorului şi pe Păduchiosul şi Vânturişul, până în V. Ialomiţei, la Uzinele Scropoasa şi Cheile Orzea. Excursiuni de agrement. (8–10 ore).	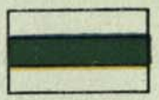
5	**Buşteni - Schiel - Peştera.** — Drum de cal; pantă pronunţată între Buşteni - Cantonul Schiel; apoi, potecă pe platoul Bucegilor, cu traseu comun cu Nr. 2, până la Casa Peştera T. C. R. Marcajul începe la Fabrica de Hârtie Buşteni. Excursie de agrement. (7–8 ore).	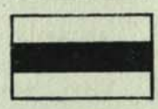
6	**Buşteni - V. Cerbului - Omul.** — Drum de cal; pantă pronunţată sub picioru Vf. Omul; traseu f. obositor. Marcajul începe la Bd. Ureche - Bd. Carol; punct terminus Casa Omul T. C. R. Vara f. indicat pt. coborîre (2–3 ore); urcuşul 7–8 ore. Indicat iarna pt. sky.	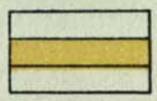
7	**Buşteni - Diham - Pichetul roşu - Omul.** — Şosea până la Diham; aci bufet. Urcuş obositor pe Dihamul şi fără interes; splendidă vedere din Poiana Diham. Restul f. interesant, urcuş mare pe Bucşoiul, panorama superbă. Traseu comun cu Nr. 6 pe aprox. 2,5 km.; punct terminus Casa Omul T. C. R. (7–8 ore).	
8	**Buşteni - Poiana Coştilei - Pichetul roşu.** — Drum de cal, fără pante pronunţate, ideal pt. excursii de agrement, cu splendide vederi asupra pereţilor Coştilei (Poiana Coştilei), Morarului (Poiana Morarului) şi Bucşoiului (Poiana Bucşoiului). Marcajul începe în str. V. Albă - Bd. Carol; punct terminus Pichetul roşu. (4–5 ore).	
8a	**Cota 1310 - Valea albă.** — Ramificaţia I a traseului 8, în pădurea Munticelul. Potecă până în V. Albă, apoi hătaş prin hornurile şi săriturile V. Albe. Marcajul sfârşeşte în Poiana La Verdeaţă. Splendidă vedere asupra Vf. Picătura. (6–7 ore).	
8b	**Cota 1400 - Văile Coştila - Gălbenele.** Ramif. II, în pădurea Munticelul. Potecă până aci, apoi hătaş până în V. Gălbenele. În V. Coştila - Gălbenele, itinerarii alpine, săritori, etc. Eşire la platoul Bucegilor. (7–8 ore).	
8c	**Poiana Coştilei - Văile Mălin - Colţilor.** — Ramif. III, în Poiana Coştilei. Potecă până aci, apoi hătaş până în V. Mălin (hornuri pământoase) şi apoi întinerarii alpine, săritori, canioane, etc. Eşire la platou. (8–10 ore).	
8d	**Poiana V. Cerbului - V. Seacă din Coştila.** — Ramif. IV, în Poiana V. Cerbului, la întâlnirea tr. 6 cu tr. 8. Potecă, hătaş, apoi itinerar alpin, la Colţul Măiinului. (8–10 ore).	
8e	**Poiana Bătrânilor - Dihamul.** — Ramif. V, traseu de legătură între tr. 8 şi tr. 7. F. indicat pt. coborâre din Morar şi Bucşoi. Potecă. (1–1 ½ ore).	
8f	**Poiana Morarului - Văile Râpa Zăpezii - Adâncă.** — Ramif. VI, în Poiana Morarului, malul drept al V. Morarului. Potecă, hătaş apoi itinerar alpin excepţional. Eşire la Casa Omul T. C. R., pe creasta Morarului. (8–10 ore).	
9	**Buşteni - V. Seacă din Caraiman.** — Potecă p. în firul văii, apoi itinerar alpin excepţional. Eşire la Crucea Caraiman. Marcajul începe la Şc. primară; punct terminus: V. Seacă. (8–10 ore).	
9a	**V. Seacă din Caraiman - Vf. Picătura.** — Ramificaţie din tr. 9, în firul V. Seci, apoi hătaş şi itinerar alpin spre Vf. Picătura.	

Nr.	ITINERARUL ŞI CARACTERISTICILE LUI	SEMNUL
10	**Buşteni - V. Jepilor - Babele - Peştera.** — Potecă de picior; pantă accentuată între Buşteni şi cota 2115; apoi potecă pe platoul Bucegilor. La Babele, stâncile caracteristice şi noua construcţie ADMIR. Ascensiune agreabilă. Marcajul începe la Fabr. de Hârtie Buşteni; distrus până la cota 2115; punct terminus; Casa Peştera T. C. R. (8-9 ore).	
11	**Peştera - Bolboci - Scropoasa.** — Drum de cai, dealungul V. Ialomiţei, fără pante pronunţate. Cheile Peşterii, Tătarului, Zănoaga şi Orzea. La Bolboci, casă de adăpost S. K. V. şi staţiune funicular Schiei. Marcajul începe la Casa Peştera T. C. R.; distrus; punct terminus: Scropoasa. Vezi traseul 4. (5-6 ore).	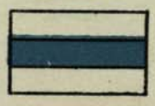
12	**Peştera - Pasul Strunga.** — Potecă de cai, peste Padina Strungii. Splendidă vedere asupra Transilvaniei, din pasul Strunga. Excursie de agrement dela Peştera. Marcajul începe la Casa Peştera T. C. R.; punct terminus: fosta Vamă Strunga. (2-3 ore).	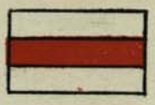
13	**Omul - La Scara - Poarta-Bran.** — Potecă de picior, pantă accentuată pe Clincea şi la Scara. Vedere splendidă, drum lung şi obositor. Marcajul începe la Casa Omul T. C. R.; punct terminus: Bran, grădina publică. Parţial distrus. (6-8 ore).	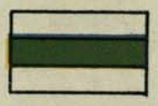
14	**Omul - Ciobotea - Poarta-Bran.** — Potecă de picior, pantă accentuată pe Ciobotea; apoi drum de car prin Poarta, comun cu Nr. 13. Peisagii superbe, drum lung şi obositor. Marcajul începe din traseul 13, pe Podul Spintecăturei (Ţigăneşti); punct terminus: Bran, grădina publică. Complet distrus. (6-8 ore).	
15	**Omul - Mălăeşti - Râşnov.** — Drum de picior p. la Mălăeşti, apoi drum de cai p. la Uzina Râşnov şi de aci şosea p. la Râşnov. Pantă f. mare pe picioru Vf. Omul. Vedere superbă. Itinerar de mare frecvenţă. Marcajul începe la Casa Omul T. C. R.; punct terminus: Râşnov, restaurant T. C. R. (7-8 ore). In V. Mălaeşti: casă de adăpost S. C. A.	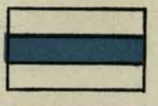
16	**Mălăeşti - Bucşoiul.** — Potecă de picior, pe Brâul Caprelor (Bucşoiul). F. interesant cu vedere panoramică excelentă. Traseu de legătură între tr. 15 şi 7. Marcajul începe în V. Mălăeşti, în amonte de casa S.K.V.; punct terminus: creasta nordică a Bucşoiului. (2-3 ore)	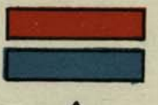
17	**Predeal - Pichetul roşu - Mălăeşti:** — Drum de cai, peste V. Leuca, Clăbucetul Baiului, Diham; La Pich. Roşu, traseu comun cu Nr. 7 până pe Bucşoiul; apoi coborîre repede în V. Mălăeşti, la casa de adăpost S. K. V. Marcajul începe în dosul Gării Predeal, urmează şoseaua până în V. Râşnoavei; punct terminus: Casa Mălăeşti S. C. A. (8-10 ore).	
18	**Bolboci - V. Oboarelor - Vf.-cu-Dor.** — Potecă de picior, fără pante grele. Splendidă vedere asupra Sinaiei, depe Brâul Vf.-cu-dor. Marcajul începe din V. Ialomiţei (Staţiunea Bolboci, vezi Nr. 11); punct terminus, sub Curmătura Vf.-cu-dor, în tr. 1. (5-6 ore). Indicat pt. sky.	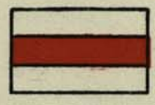
19	**Bolboci - Nucetul - Vf.-cu-Dor.** — Potecă de picior, fără pante grele. Drum de sky f. indicat. Lipsit de perspectivă, vara. Marcajul începe ca şi Nr. 18, se desparte pe Nucetul şi sfârşeşte la casa de adăpost S. C. A. Curmătură. (4-5 ore).	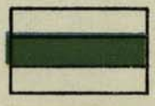
20	**Bolboci - Pasul Strunga.** — Drum de cai, peste spinările Plaiului Mircii şi Tătarului. Lipsit de interes. Marcajul începe la Casa S. C. A. - Bolboci; punct terminus: fosta vamă Strunga. (2-3 ore).	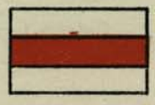
21	**Predeal - Fetifoiul - Pichetul roşu.** — Drum de cai peste Fetifoiul, V. Râşnoavei, Muchea Brădetului şi Diham. F. indicat pt. sky. Pe Diham, Cabana skyorilor. Marcajul începe din dosul Gării Predeal; punct terminus: Pich. Roşu. (5-6 ore).	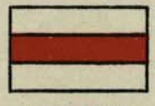
22	**Predeal - Forbanul - Pichetul roşu.** — Drum de cai, peste V. Râşnoavei, Forbanul şi Diham. Indicat pt. sky; pe Diham; Cabana skyorilor. Marcajul începe din dosul Gării Predeal; punct terminus: Pich. Roşu. (5-6 ore).	
23	**Mălăeşti - Bucşoiul.** — Potecă de picior, părăsită, legând Casa Mălăeşti S. C. A., de creasta nordică a Bucşoiului (traseul 7), prin poteca Take Ionescu. Marcajul începe la Casa Mălăeşti; punct terminus: Prepeleagul Bucşoiului. (1 oră).	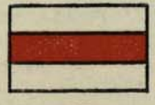
24	**Bran - Poarta - V. Gaura - Omul.** — Şosea până în satul Poarta (traseele 13 şi 14), apoi potecă de cai prin V. Poarta, muntele Pântece, V. Gaura şi Ţigăneşti. Marcajul începe din tr. 14, în V. Poarta; punct terminus: Capul Hornului Mălăeşti. (6-7 ore).	

EXTRAS DIN CĂLĂUZA TURISTICĂ „BUCEGII ŞI PIATRA CRAIULUI" 1936.

TABLOUL MARCAJELOR DIN PIATRA CRAIULUI

Nr.	ITINERARUL ŞI CARACTERISTICILE LUI	SEMNUL
1	**Zărneşti - Prăpăstii - Radu Negru.** — Drum de picior, prin Cheile Prăpăstiilor şi pe platul Vlăduşca. Vedere splendidă asupra versantului sud-estic al Pietrei Craiului (creasta nordică). Accesibil oricui, fără pante pronunţate. Marcajul începe în gura inf. a Prăpăstiilor; punct terminus: casa de adăpost R. Negru ADMIR. (4–5 ore).	
2	**Zărneşti - Platul Foii - Radu Negru.** — Drum de car din Zărneşti la Pl. Foii (12 km); Apoi potecă de cal până la cota 1500; în sus, pe Westwand, itinerariu alpin. Splendidă ascensiune; din Vf. La Om, vedere panoramică unică. La Pl. Foii, casă de adăpost. Marcajul începe din Zărneşti (piaţa); punct terminus: casa de adăpost R. Negru ADMIR. (8–9 ore)	
3	**Zărneşti - Şteghioara - Radu Negru.** — Drum de cal, prin satul Peştera, peste Şteghioara şi platul Vlăduşca. Vedere splendidă, locuri f. accesibile. Marcajul începe în gura inf. a Prăpăstiilor (vezi Nr. 1); punct terminus: casa de adăpost R. Negru ADMIR. (6–7 ore). Indicat iarna pt. sky.	
4	**Zărneşti - Piatra Mică.** — Drum de picior, cu pante acceptabile şi vedere frumoasă asupra V. Bârsei, dela cota 1816 m. Marcajul începe în gura inf. a Prăpăstiilor (vezi Nr. 1), urcă pe Zănoaga, trece pe la Curmătura P. Craiului şi coboară V. Crăpătura. (7–8 ore tot traseul)).	
5	**Zărneşti - V. Cheia - Creasta Nordică.** — Drum de picior, cu pantă mare pe versantul estic al crestei. Traseu lipsit de interes. Marcajul începe în gura inf. a Prăpăstiilor (vezi Nr. 1), urmează Prăpăstiile şi V. Cheia şi iese în creastă, la cota 2059. (5–6 ore). Marcajul parţial distrus.	
6	**La Om - Creasta Nordică - Turnul.** — Itinerariu de creastă, dificil, cu puncte extrem de interesante. Vedere panoramică unică. Marcajul începe la cota 2244 (Vf. La Om); punct terminus: cota 1923 (Turnul). Indicat numai vara; iarna numai cu specialişti. (5–6 ore, fără acces şi coborire).	
7	**Stâna Vlăduşca - Stâna Curmătura.** — Drum de cal, prin pădurile de pe poalele P. Craiului. Lipsit de orice interes. Marcajul leagă cele două stâni; în parte distrus. (1–2 ore). Stâna Vlăduşca este pe traseul Nr. 1; stâna Curmătura, pe tr. Nr. 5.	
8	**Stâna Curmătura - Stâna Zănoaga.** — Drum de cal, prin pădurile P. Craiului. Lipsit de orice interes; Marcajul, în parte distrus, leagă cele două stâni. (1–2 ore). Stâna Zănoaga este pe traseul Nr. 4.	
9	**Curmătura Pietrei Craiului - Turnul.** — Hătaş alpin, traseu excelent, dificil dar f. indicat pt. accesul la creastă, din Zărneşti, pe tr. Nr. 4 (V. Crăpătura). Marcajul începe din Curmătură (tr. 4); punct terminus: Turnul. (1–2 ore).	
10	**Casa Diana - Padina Închisă - Creasta Nordică.** — Itinerar alpin, cu splendidă vedere depe Brâul Caprelor (Padinei), asupra Marelui Perete al Padinei închise. Marcajul începe dela casa de Vânătoare Diana; punct terminus: cota 2059. Dela Zărneşti, încă 2–3 ore. (5–6 ore).	
11	**Padina Hotarului - Turnul.** — Itinerariu alpin, cu splendide caractre Dolomitice. Marcajul începe în amonte de V. Crăpătura, din traseul Nr. 16; punct terminus: Turnul (4–5 ore).	
12	**Padina Sindileriei - Turnul.** — Itinerariu alpin, cu puncte de mare curiozitate: Marele perete al Padinei Sindileriei, La Turnuri, Coiţii dintre Padini. Marcajul începe din traseul Nr. 16, în amonte de tr. 11; punct terminus: Turnul. (5–6 ore).	
13	**Casa Diana - Padina Popii - Creasta Nordică.** - Itinerariu alpin, cu superbe caractre Dolomitice. Marcajul începe dela Casa de Vânătoare Diana; punct terminus: cota 2059. (4–5 ore). (Din Zărneşti încă 2–3 ore).	
14	**Rucăr - Dâmbovicioara - Radu Negru.** — Şosea până la Dâmbovicioara; apoi drum de cal, cu superbă vedere asupra versantului estic al P. Craiului (creasta sudică). Indicat şi pt. sky. (6–8 ore).	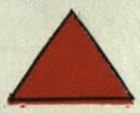
15	**Radu Negru - Coiţii Grindului.** — Itinerariu strict alpin, prin Hornul Mare al Grindului, la creasta sudică, cota 2229. Caracteristic iarna, panta de 60–80 grade, 500 m. dif. de nivel. Marcajul începe dela Casa de adăpost R. Negru ADMIR; punct terminus: creasta sudică. (3–4 ore).	
16	**Zărneşti - Casa Diana.** — Drum de cal, servind de traseu comun dela şi spre Zărneşti, pt. traseele 4, 9, 10, 11, 12 şi 13. Marcajul începe din Zărneşti (piaţa); punct terminus Casa de Vânătoare Diana. (2–3 ore).	

Nr.	ITINERARUL ŞI CARACTERISTICILE LUI	SEMNUL
17	**Zărneşti Sud - Gura Prăpăstiilor.** — Drum de căruţă servind de traseu comun pt. itinerariile Nr. 1, 3, 4 şi 5. Marcajul pleacă din Zărneşti (piaţa), iese pe la sud, pe V. Râul; punct terminus: gura inf. a Prăpăstiilor. (1 oră). 4 km.	
18	**Radu Negru - Vf. La Om.** — Drum de picior, accesibil tuturor pt. a ieşi în creasta P. Craiului, prin Colţii Găinei. Marcajul începe dela Casa de adăpost R. Negru ADMIR; punct terminus: cota 2244. (1-2 ore).	
19	**Bran - Peştera - Radu Negru.** — Şosea până în satul Peştera, f. indicată iarna pt. sky, pante excepţionale; apoi potecă de cal peste Vlăduşca şi Dealul Popii. Excursie de agrement. Marcajul pleacă din Bran (grădina publică); punct terminus: Casa de adăpost R. Negru ADMIR. (5-6 ore).	
20	**Funduri - Creasta Sudică.** — Potecă de cal pt. accesul la creasta sudică a P. Craiului. Splendidă panoramă asupra Iezerului şi Bucegilor. Marcajul pleacă dela stâna din Fundeni; punct terminus: cota 1919. (2-3 ore).	
21	**Dâmbovicioara - Radu Negru.** Drum de picior pt. străbaterea văii Brusturetului, cu frumoase Chei şi apoi vedere asupra P. Craiului. Marcajul pleacă din satul Dâmbovicioară; punct terminus: casa de adăpost R. Negru ADMIR. (6-8 ore). Din Rucăr, pe şosea, încă 1-2 ore.	

EXTRAS DIN CĂLĂUZA TURISTICĂ „BUCEGII ŞI PIATRA CRAIULUI" 1936.

Tabloul marcajelor din Bucegi şi Piatra Craiului are menirea să convingă şi pe turiştii mai puţin încercaţi că în munte potecile îi conduc pe cale sigură dacă sunt respectate semnele indicatoare.

Aplicate pe stânci, pe arbori sau pe stâlpi înalţi, în locuri goale ele urmează anumite regiuni în ceeace priveşte culoarea.

Astfel în Bucegi întâlnim culoarea roşie, albastră, verde, galbenă sau neagră, încadrată pe 2 părţi de alb (fond alb.)

Touring-Clubul căreia îi aparţin primele marcaje ale acestui masiv a ales albul drept cadru pentru a mări vizibilitatea semnului care astfel poate fi observat şi în timpul nopţii.

Drumurile principale care străbat masivul dela un capăt la altul sunt marcate prin linii orizontale iar cele secundare prin linii verticale. Sistemul acesta de marcaj cunoscut sub numele de sistem tecerist.

In Piatra Craiului marcajul e făcut deasemenea pe stânci, arbori şi mai ales pe stâlpi.

Spre deosebire de cei din Bucegi fondul ales este de culoare roşie, aşa că îl vom putea numi pe acesta, sistemul admirist, după numele asociaţiei A. D. M, I. R.

Pe acest fond poteca este marcată cu cercuri,puncte, linii triunghiuri, etc. de culoare albastră, neagră sau galbenă.

Ca hărţi pot fi utilizate: Bucegii şi Gârbova, editată de Touring-Club şi Piatra Craiului, editată de asociaţia A.D.M.I.R.

Pe ambele hărţi sunt trase potecile cu explicaţia culorilor respective. Pentru interpretarea lor şi mai ales pentru cunoaşterea stării actuale e necesară lectura volumului Bucegi şi Piatra Craiului a D-lui Ionescu Dunăreanu, volum care a fost recenzat în paginile acestei reviste precum şi „Primul Anual" pe anul 1924-1925 al Touring-Clubului României.

Am dat numai aceste marcaje, deoarece ele pot fi urmărite pe hărţi editate de însăşi asociaţiile cari şi-au dedicat activitatea acestor masive având şi o literatură explicativă.

Vom urmări treptat şi celelalte marcaje desvăluind alpiniştilor amatori drumurile spre culmile înalte ale muntilor noştri.

DIN CARNETUL UNUI TURIST MIZANTROP

DE CE INVIDIEZ MELCII

Fericit gasteropod melcul!

Își poartă casa în spate, dar o are întotdeauna cu el. Merge încet, dar proverbul spune că ajungi departe.

Pe când tu, imperfect mamifer biped, biet *homo sapiens* sau *homo faber,* când pleci trebuie să-ți strângi bagajele; iar fiindcă ieşti predestinat să mergi repede, riști să fii restituit familiei în prea frumoase şi diverse piese anatomice, după capriciul celei dintâi ciocniri de automobile pe şoseaua Bucureşti-Braşov.

Nu sînt moluscă şi cu atât mai puțin gasteropod, cu toate perfidele insinuări ale confraților. Deci ca orice muritor de rând, cubist ori paseist, constructivist ori tradiționalist, sînt silit să-mi adun catrafusele în valizi şi panere, produse ale industriei umane şi victime, după mărturia cicatricilor, ale tutulor hamalilor din toată România Mare şi nouă.

Şi e într'adevăr straniu! şi e într'adevăr demn de compătimire!

A născocit acest ingenios şi neobosit *homo faber*, mașini cu care să sboare patru sute de kilometri într'o oră dincolo de nori; să asculte tolănit în pat Opera dela Paris şi discursul Ducelui la Roma; să extragă fără bătae de cap, mai uşor ca o măsea, rădăcina pătrată a celui mai absurd şi recalcitrant număr; să prevadă când vor veni furtunile şi să se plimbe în fundul oceanului tot atât de simplu cum ar face-o cu un taxi aerodinamic la Şosea; dar n'a isbutit să scutească întreaga umanitate de cel mai odios supliciu la care sântem osândiți, de când Adam, pentru nu ştiu ce infamă curiositate (de altfel repede urmată de deziluzie) a fost alungat din Eden, deposedat de frunza de viță şi obligat să poarte guler, manşete, cravată, bretele şi pantaloni cu dungă.

Prin sudoarea frunții tale, îți vei aduna aşa dar bagajele!

Şi iată acum în ce hal a ajuns acest ridicol *homo sapiens!*

Poartă rânduite în sertarele etichetate ale minții, capitolele din „Critica rațiunei pure" şi „Discursul asupra metodei", paragrafe din „Cursul de filozofie pozitivistă" şi din „Lumea ca reprezintare şi voință": Pascal şi Bergson, Hegel şi Renan, Nietszche şi Plato, Soloviov şi Spinoza şi-au dat întâlnire în această scăfârlie mai mică decât un pepene verde, unde coabitează în cea mai idilică bună înțelegere; însă ce caricatură a perplexității arată acum, cu mâna înfiptă în păr, înaintea celor trei valize deschise ca trei guri de infern!

A încercat de trei ori în câte trei variante: aci haine, aci cărți, aci ghete; aci ghete, aci haine, aci cărți, ş. a. m. d.

E un om pașnic, cuviincios, nu suferă excesiv de nervi. Poți să-i demonstrezi că Platon a fost un idiot, Socrate un grec oarecare căruia îi plăceau taclalele la cafenea şi Schopenhauer pesimist, numai fiindcă era urât, avea tenie intestinală şi suferea de dispepsie. Fi sigur că te va asculta calm şi n'are să-ți replice în loc de alt argument, cu halba ori cu sifonul în creştet. Civilizat şi cuviincios, ştie că viața e plină de paradoxe şi contradicții, pe care le acceptă cu o sceptică înțelepciune.

Dar privește-l acum, cuprins de furie subită, cu ochii injectați, blasfemând neantul, eternitatea, părinții, religia, cerul, oceanul, pământul şi toate creațiunile divine! Privește-l cum svârle cu picioarele în obiectele până adineauri pașnic rânduite; cum aruncă ghetele peste cămăşi; cărțile peste gulere; ciorapii peste pălărie şi cum după această frenetică deslănțuire de energie, se aşează epuizat pe capacul valizelor să-l îndese mai bine peste salata orientală de haine, perii, papuci, cravăți, ciorapi, plicuri şi diverse categorii de încălțări.

E deprimat ca după orice victorie.

Își şterge fruntea şi roteşte ochii în camera devastată, să vadă dacă n'a uitat nimic.

Şi e convins că n'a uitat nimic!

Când a ajuns la destinație şi deschide cele trei valize cu surprize: pantalonii arată prea frumoase dungi în spirală de tirbuşon, cămăşile dungi transversale de armonică, pălăriile au luat forme clovneşti: peste toate s'a revărsat diluviu generos, apa de dinți *Botot* – adică cea care pătează mai durabil! – iar perechile ghetelor, văduvite, au rămas acasă, sub pat.

În schimb, descoperă o pereche de şoşoni, cartea de telefon, costumul pentru baia de mare, adică exact tot atâtea lucruri cu care nu va avea ce face, la patru sute de kilometri de București, la munte, în plină vacanță de Paşti.

Eu n'am găsit decât patinele. Cămăşile de vară au rămas la București. Îmi aduc bine aminte acum: în sertarul din stânga, cu

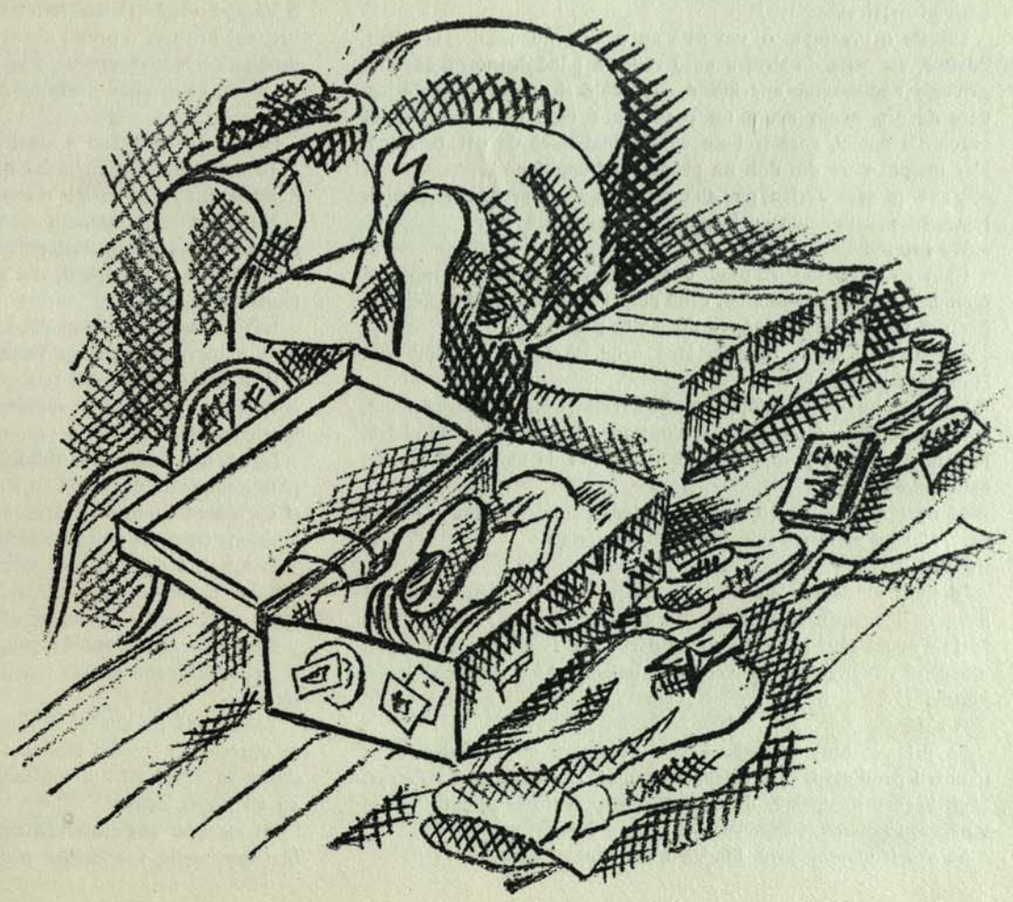

periile de dinți, mașina de bărbierit, gulerele, puse toate „la vedere".

La vedere dela distanță – adică televiziune.

VULNERAT OMNES

De ce mă privești așa, maică Epraxio?

– Mă uit cum gâfâi la deal. Îl ridicai altă dată până în vârf, pe nerăsuflate.

Apoi, în chip de mângâere:

– Poate fiindcă ești acuma, așa cam... „corpolent"!

– Da, maică Epraxio! Întâi fiindcă sânt cum spui, așa cam prea „corpolent"; și pe urmă, fiindcă îmbătrânesc, ca și dumneata maică Epraxio, care îți ascunzi ghioceii părului sub camilaucă și broboada neagră. Numai ceasul acesta din turnul intrării, a rămas cu minutarele neclintite, de când îl știu. Arată 7 și 25, cu cea mai statornică fidelitate, de un sfert de veac. Pentru el nimic nu s'a schimbat, și-și râde de neconsolatul suspin al cadranelor romane: *vulnerat omnes, ultima necat*

– Ce spui, măicuță? Că nu mai aud bine...

– Nimic. Cât de frumoși au crescut brazii aceștia! Îmi puneam păläria de copil în vârful lor. Acum sânt cât mânăstirea de înalți.

– Da. Ne fac umbră, câtu-s de frumoși și voinici! Zice că să-i tai; prea țin umezeală zilului...

– Și eu sânt de părere, maică Epraxio! Întăresc cu o invidioasă satisfacție. Prea sânt impertinenți cu voinicia lor!

– Ce spui, măicuță, că nu mai înțeleg?

– Nimic! se apropie ploaia...

ERAU DOUĂ VEVERIȚE MICI

Am lăsat cartea, simțind că de undeva mă privesc doi ochi.

Dar nici o țipenie în toată pădurea; nici măcar sunetul ritmic al securei, de până adineaori. Un bondar doarme, catifelat, în cupa unei flori înclinate sub povară. Și numai în mușchiu, mișună armata mută și febrilă a furnicilor.

Totuși de undeva, sunt sigur, m'au țintit doi ochi; am simțit efluviul privirei.

Da. Pe o creangă, o veveriță cu o labă minusculă, la piept, coafată, cu pana de struț a cozii ridicată până deasupra capului, privește nedumerită apariția necunoscută și monstruoasă de jos, care nu era acolo acum un ceas. Pare cu lăbuța că-și apasă svâcnirile inimei, care trebuie să fie mai mică de cât o alună. Dar nu știu care din doi, ne privim mai emoționați.

Veverița sare aerian pe altă creangă, mai aproape, să-și mulțumească nesatisfăcuta curiozitate. Nu respir, nu mișc.

Ne privim.

Cum aș vrea să-i risipesc cea din urmă sfială, să regăsesc semnul magic al omu-dintâi, când păsările cerului și sălbătăciunile pădurii, veneau să-i mănânce docili din palmă...

Alt salt; aș spune un sbor fără aripi. Acum e dincolo. Nu! Sunt două.

S'au convins că nu înfățișez nici o amenințare. Neclintirea poate, le-a dat gândul că fac parte acolo, împietrit, din natura de piatră, mușchi și copaci. Și înaintea ochilor lărgiți de uimire, încep cei mai fantastic dans.

Menuet aerian, cadril mut, joc deaascunselea printre crengi care nici nu se mișcă sub atingerea imaterială.

Pauză.

Își șterg mustățile. Sfarmă un fruct pe care îl țin în amândouă mâinile. Îl aruncă. Își netezesc părul, și iar o voltă, două, douăzeci: – acum sânt în vârf, au dispărut, se ivesc de la dreapta, unecând din creangă în creangă, balansându-se în leagăne nevăzute.

Au sfârșit.

Se privesc țintă în față. Fac o reverență cu vanitatea unor gimnaști prodigioși, care așteaptă aplauze. Dar unde sânt? Aștept. Și în fiecare dimineață, de o săptămână, acolo le aștept, fără să vină.

Se vor fi ofensat oare, fiindcă n'am știut să aplaud?

CUM POATE FI OARE CINEVA, PERSAN?

Un vânt frivol a sburlit toată ziua fânețele, alungând în spirale plutitorul puf de păpădie și enervând albinele. Pe urmă, când soarele a descins după crenelul munților vechi, vântul și-a potolit deodată capriciosul neastâmpăr, curgând moalatec și unduios, să clatine cu o voluptuoasă desmierdare cupa violetă a florilor.

Cerul a încercat nestatornic toate culorile. Galbenul cald al pieliței de caise; rozul pieptului de flamand. Acum e fumuriu și mat. O stea unică, licăre indecis la capătul orizontului. Acuș va fi noapte albastră, neperforată de nici un șirag de becuri incandescente.

Sbor svâcnit de lilieci. Vasta tăcere subliniată de chemarea mecanică a păsării din codru. Au mutit și greerii. Ghicești în întuneric, târându-se șerpuit, misterioase vietăți de noapte.

E ceasul când regăsești, fără metaforă, grandoarea pământului pe care te-ai desvățat de mult să-i contempli în rotația invariabilelor anotimpuri. Ai evadat din nebunia premeditată a urbei, orgolioasă și totuși nesățios alungându-se pe ea însăși. Totul a redevenit simplu, logic, durabil și calm.

De ce te descoperi mai bun?

Când ai să regăsești oare sentimentul de astăzi dimineață, pentru care nu există cuvânt destul de fluid și subtil? Vei putea uita vreodată, aceasta?

Fetița aflând întâia dată, minunea unui cuib de pasăre fără nume. Plecată deasupra cupei cu interiorul mătăsos, unde trei ouă minuscule, verzi-albăstrui, dormeau în culcușul capitonat. S'a oprit neclintită. Nu îndrăznea nici să-și exclame bucuria. N'ai citit oare în ochii larg uimiți, presimțirea nelămurită, că în viața tristă și aspră de mai târziu amintirea clipei aceleia va dura ca ceva fără seamăn, miraculos și pur? Ca vânătorul rătăcit în pădurea vrăjită unde i-a fost sortit să descopere, el singur între toți muritorii, tainica floare de feregă...

Pe urmă, totul va fi pângărit și desfigurat, cum scrie în crunta carte a osândelor. O sută de posibilități deopotrivă valabile, vor face din fetița cu rochia de culoarea cerului, o vietate felină semănând dezolare în drumu-i, sau o făptură strivită, sau o stafidită mamă de prunci gălăgioși, sau fecioara îmbătrânind sterilă între jilțuri demodate și căței cu panglice – o sută de alte fețe, pentru o singură viață. Orice fericire de atunci, (dacă va fi vreodată, vreuna) oricare, o prețuii împură și lăsând pe fundul cești deșarte, drojdia acră. Dar amintirea se va întoarce să caute clipa nespusă de-acum, ca o chee aruncată în apă, a unei cutii secrete.

Iată lumina metalică a lunei peste zimțate vârfuri de brad.

Te impresoară solitudinea? Îți pare splendoarea nocturnă, prea dureroasă, singur, ca într'o moară tristă, fără morăriță?

Nu e nevoe să osteneșți decât doi pași. În cerdacul lui, Părintele Paisie te așteaptă cu înțelepciunea-i îndestulă, să cumințească un veac. De unde a poposit, din ce mâhnite drumuri care s'au înfundat aci?

Din litera feței nu poți citi nimic, cum sardelele din cutii, nu-ți spun nimic despre mările vaste de unde au fost pescuite.

E monahul Paisie și atât – între atâtea prospere burți călugărești câte se îmbuibă spre isbăvirea sufletelor și atâtea bărbi încâlcite, câte miroasă a țap.

L-ai fi dorit moșneag sihăstrit romantic, după cine știe ce cumplite întâmplări, dizertând cu blândă iertare, asupra deșertăciunilor și cu mâhnită mustrare, asupra oamenilor. N'ai găsit nimic dintre acestea, toate. Ai plecat desamăgit.

Și totuși, a doua zi te-ai întors.

Tace. Degetele aspre ca noduroasele rădăcini de viță, prefiră rar boabele negre: una... două... trei... patru...

Nu-i așa că secundele picură aci mai rar și că timpul se încorporează într'adevăr în veșnicia cea fără început și fără sfârșit?

Te-așteaptă pe tine să vorbești. Atunci sunetul mat al boabelor se oprește. Și numai fiindcă te ascultă el, iar nu oricare altul dintre tovarășii tăi din totdeauna, te surprinzi gândind universul cu alt cuget, calmat.

Ai încercat să-i răscolești contemplarea inertă, animând într'un film spasmodic, febrilitatea planetei, așa cum te-au învățat să o

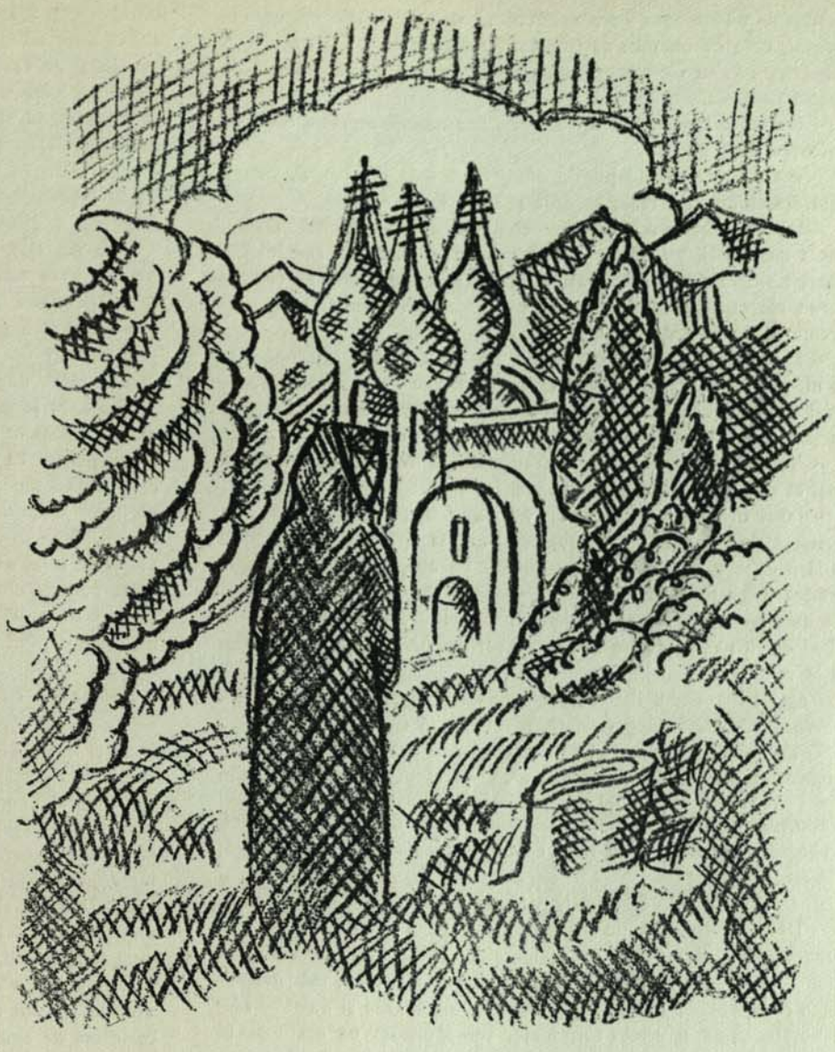

întrevezi în aceiaşi clipă, instrumentele ingenioase ale civilizaţiei tale. Te-ai lăsat furat singur de spectacolul plin de minune. Ai vrut să converteşti la poezia grandioasă a acestui veac. Ce putea şti el? Pricepe el? Bănui el? Aci, într'o văgăună împresurată de munţi până la cer, unde iarna nu străbate poşta cu săptămânile, drumurile sunt înfundate de viscol şi lupii clănţănesc sub ferestre...

I-ai arătat că în pustnicia lui, încă nu se află singur, fiindcă îl înfăşoară undele nevăzute ale telegrafiei fără fir, mesagiile rătăcind prin văzduhuri, de la Melbourne la Vladivostoc şi de la posturile extreme ale nordului, până la posturile tropicelor, încrucişându-se, alungându-se, căutându-se.

Ai evocat miracolele care se săvârşesc în aceiaşi secundă, într'o mie de unghere ale celor cinci continente:

Un avion aterizează în gheţurile polare. Un discurs rostit de Leon Blum. Lunecă o pirogă îngustă în oceanul Polinesiei cu înelate insule de coraliu. Iată un savant plecat pe tubul negru al unui ultramicroscop. A ţâşnit fluierând dintr'un tunel, expresul cu aiba panaşă de fum. Acum s'a rostogolit de pe un viaduct. Ţăcăne un milion de dactilografe cu părul tuns, la un milion de maşini de scris. Defilează trupele rebele sub zidul Madridului. Un vapor s'a depărtat din Fiume în vesela fluturare festivă a steguleţelor. S'a convertit Cocteau la recordurile lui Phileas Fogg, după atâtea alte convertiri. Ţipătul acidulat al sirenelor. Pământul sfredelit de mine. Căderea apelor domesticită să lunece în cabluri, prefăcută în cai putere. Coaja lucie a copacului de cauciuc spintecată să-şi lase mulsă seva. Mersul legănat al negrilor purtând pe umeri coletele de bumbac. Şuerul curelelor de transmisiune într'o mie de uzine; gări şi silosuri; cântecul matrozilor şi reprezentaţia de gală a Marei Opere. Atâtea minuni de care cu îndulcşare eşti orgolios, fiindcă se petrece în veacul tău, cum n'a mai fost altul!...

Ai tăcut. Ochii pândesc să surprindă uimirea.

Nu răspunde decât picurul mărunt al boabelor de mătănii, numărând secundele în veşnicie: una... două... trei... patru...

Şi ait nimic. N'a rostit nici un cuvânt. N'ai citit nici o mirare în ochi, nici o mustrare, nici o teamă, nici o curiozitate ori măcar îndoiala. Nimic! Monotona măsură a secundelor trecătoare, în veşnicia cea fără de început şi fără de sfârşit.

Dar îndoiala a intrat în tine; iar a doua oară spectacolul acela al planetei l-ai văzut în mai scăzută splendoare; iar a treia oară ţi s'a părut ceva foarte îndepărtat şi poate de îndoelnică realitate...

Cum poate fi cineva persan? - ai înţeles abia acum. Cum pot exista undeva oameni, cari ca drumeţii lui Montesquieu nu pricep în ce poate sta orgoliul şi suferinţa veacului grăbit, o ştii acum. Nu te mai mira. Veşnicia e aici, lângă tine. Numără trecerea clipelor, cu indiferenţa aştrilor mişcându-se în geometria cerească. Şi din tot orgoliul tău, odată căzut şi pulverizat, rămâne doar conştiinţa că oricear fi mâine şi totdeauna, tu nu vei cunoaşte; singura realitate e că mort, pământul te va purta cu el în univers, legat de destinul lui.

Dar este aceasta o consolare?

ASTFEL VORBI CAPRIPEDUL...

Când m'am deşteptat, soarele se strămutase pe cer. Lumină numai vârful brazilor.

Dar pe ţancul de piatră unde lăsasem să se odihnească *„De revolutionibus orbium coelestium"*, ca să dorm cu mâinile sub cap, un moşneag mă aştepta, zâmbind într'o barbă ascuţită şi albă, de Mefistofeles octogenar.

L'am surprins răsfoind cartea, dar cum văzu că am deschis ochii, o asvârli cât colo, încât se desfăcu exact la închinarea către Papa Paul al treilea, ceia ce de altfel nu l'a cruţat pe autor să ispăşească ereziile cosmo-astronomice pe rug.

- Copernic e un idiot!

M'am mirat foarte la această afirmaţie. Mai întâi de siguranţa sentinţei; mai pe urmă, fiindcă venea dela un individ pe care-l crezusem cioban, ori poate pădurar -, dacă nu cumva un vagabond, alungat de noul cod penal să savureze deliciile codrilor.

M'am ridicat într'un cot şi i-am întins tabacherea, ştiut fiind după toate tradiţiile, că ţigara e drumul cel mai scurt până la o conversaţie.

- Nu te deranja! mi-a spus omul cu bărbiţă, respingând ţigările mele. Nu fumez, fiindcă această patimă n'am luat-o încă dela oameni. Şi cum îţi spuneam: Copernic e un idiot!

- N'aş putea oare să aflu, ce vă face să judecaţi atât de aspru, un martir care a deschis drumul cunoştinţelor moderne? am întrebat, cercetând să dau vorbelor mele o turnură cât mai ceremonioasă.

- Tocmai, fiindcă a deschis drumul, cum spui d-ta, acestor deşarte cunoştinţi!... Dar Papa Paul al treilea e şi mai mare măgar.

- Domnule! m'am mirat, nu ştiu cu cine am onoarea, dar sentinţele d-tale, sunt severe şi formularea lor îmi pare ireverenţioasă.

Omul cu bărbiţa albă, puse picior peste picior şi-şi sprijini bărbia în pumn.

Atunci am observat că are copite negre şi despicate, în loc de ghete de box, iar mâinile îi sânt mai păroase decât obrazul părintelui Man. Am mai văzut urechile foarte ascuţite şi două corniţe scurte de ied.

Bine! – mi-am spus – am norocul să stau a taciale cu un capriped, ceia ce nu mi s'ar fi putut întâmpla nici la Corso, nici la Modern, nici la Colorado. Să ne prefacem deci a găsi întâmplarea foarte naturală.

– De ce ai burtă? mă întreabă cu neașteptată asprime, omul cu picioare de țap.

N'am știut ce să-i răspund, ofensat că atât de brutal, atinge una din suferințele mele ascunse și inconsolabile.

– De ce ai burtă? De ce ți-s ochii roșii și duși în fundul capului, încât trebuie să ți-i împingi cu degetul pela ceafă, ca să-i scoți la soare? De ce gâfâi când urci dealul? De ce te plângi de reumatism? De ce umbli cu Testa și piramidoane în buzunar? De ce-ți tremură mâna? Câți ani ai?

– Domnule! m'am ridicat jignit, nu înțeleg acest interogatoriu și nu știu în ce calitate să-ți răspund! Bunic ori străbunic nu-mi poți fi. E adevărat că dânșii purtau opinci, dar aveau cinci degete la picior, iar nu copite; lucru pentru care pot jura.

– Văd că te-ai aprins fiule și aceasta mă bucură! Înseamnă că mai ai sânge în vine, nu numai iaurt.

– Iaurt ori altceva, n'am să vin la d-ta pentru analiză. Am prieteni medici care-mi fac serviciul acesta în fiecare an, gratuit și fără durere. Pot să-ți dau adresa și un bilețel de recomandație, fiindcă după maniera d-tale de-a vorbi și după viața destrăbălată pe care am învățat că a-ți dus-o în juneță, d-voastră, capripedele, cred că ai nevoe de un tratament serios. Dă-mi Copernicul meu și la revedere!

Capripedul dădu din cap cu milă, își scoase de sub haină *Syrinxul* de trestii inegal tăiate, și începu să cânte.

Toată pădurea prinse să se înfioare. Am așteptat din trunchiul copacilor, să se desfacă albul trup al nimfelor horind, iar din izvor să răsară naiade cu părul ud. M'am oprit. Am dat drumul Copernicului jos și m'am așezat alături, pe un brad răsturnat. Capripedul se făcu a nu mă vedea, își șterse buzele și continuă.

Când sfârși, râse:

– Ai spus la revedere, și te văd tot aci.

– Dacă vorbești ca un tip imposibil! Se vede că nu v'a pus Jupiter în mână un cod al manierelor de salon!... Aveam altă idee despre personagiile mitologice. Anatole France, mă îndreptățea să aștept dela unul ca d-voastră, ingenioase și amabile idei generale, subtil și erudit formulate. Îmi spuneam că am norocul lui Fra Mino, dela Mânăstirea Santa-Fiora din Siena, să ascult glasul dureros al bătrânului Sf. Satyr... Când colo, vorbești ca la Corso ori ca în dealul Mitropoliei!

– Tinere! spuse capripedul așezându-se alături de mine, cu picioarele încrucișate, după moda orientală. Tinere, aci suntem în pădure și nu în salon, iar felul vostru de a vorbi ca și al acelui Anatole France, despre care mi-ai pomenit adineaori, îmi pare ipocrizie. Vorbiți ca să vă disimulați gândurile, nu să vi le spuneți. Sau ca să vă ascultați singuri, ceia ce e încă mai rău. Am afirmat că ai d-tale Copernic e un idiot și că Papa Paul III-lea un măgar.

M'am exprimat, recunosc, cam violent. Trăiesc în pădure și vezi că nu port mănuși. Citesc câte odată „Monitorul Oficial" și mi-am ticăloșit vocabularul, parlamentarizându-l... Dar te-am întrebat de ce ai burtă, de ce ți-s ochii storși, de ce-ți tremură mâna, de ce gâfâi, de ce te vaeți de reumatism și te-am mai întrebat câți ani ai... N'ai ghicit oare, a tot știutorule, ce legătură există între toate?... Și poate vrei să negi că nu ți-am surprins întrebări, pe care ți le-ai pus și fără mine, și ai fugit îndată de răspuns? Să-ți spun eu, cititorule de cărți mucede, care gâfâi, îți tremură mâna și te vaeți de reumatisme. Fiindcă în loc să te deștepți odată cu soarele și să fii aci, când încep mierlele și roua a pune mărgăritare în cupa florilor, iai Copernicul și măsori mișcările de rotație și de translație. Așa faci acum și așa ai făcut dela șase ani, buchisind tabla lui Pitagora și regula de trei simplă.

Seva din tine s'a sleit și sângele s'a făcut trândav. Gâfâi și tremuri și te vaeți; și aci uite ce sprinten sună isvorul în stânci și ce răcoros e patul de mintă! Și ai văzut veverițele jucând voioase și fără grijă, ca la începutul veacurilor... Pentru tine nu mai existau de mult acestea – sau dacă există, sunt literatură. Acum gâfâi, dar urci încă singur; mâine au să te urce alții, de subsuori. Și te invit să vii atunci la piatra aceasta – ea are să mai existe, numai tu ai să fi altfel – și să te întrebi atunci: pentru ce toate, pentru ce ai trăit, ce te așteaptă în acel „dincolo" al vostru, care nu vă îngăduie să trăiți viața de aci? Iată de ce spuneam că acest Copernic al vostru, este un mare idiot. Ei și alții ca dânsul. Osândiți-vă să vă întrebați mereu de rostul vieții, ați pierdut viața, ați uitat că înainte de toate trebuie trăită!...

Iar aceasta din pricina Galileanului, mai înainte de a tuturor Copernicilor, fiindcă el v'a întors dela viață, ne-a alungat și a pus mâhnire și pocăință acolo unde era veselie, cântec, voie bună și chiot.

Iată Satirii cu coarnele lucii, și Silenii cu fruntea pleașă, și Egipanii cu urechi ascuțite, și Menadele cu părul încununat de șerpi și Bacantele cu coarne de iederă, și Centaurii cu copită de cal și cu mâini purtătoare de liră, și nimfele și naiadele și toată cohorta lui Pan, și a lui Dionisios – pe toți și pe toate le-ați isgonit! Ați cărat chipurile noastre de piatră în muzeele voastre, unde vin oameni hidoși și miopi, să ne pipăie și să ne măsoare. Iar când ne-am ascuns în fundul pădurilor, ați venit să ne retezați brazii și să ne secați isvoarele. Neamul nostru s'a stins. Câte unul, mai rătăcește ici colo, prigonit și bătrân. Dar voi sunteți mai singuri și nefericiți, iar de răsbunare n'avem nevoie. Există în voi. Pierzându-ne, v'ați pierdut. Râsul vostru nu mai e râs și bucuria voastră nu mai e bucurie. Somnul vă e populat de vedenii și viața torturată de ambiții deșarte.

Câteodată sătul de umezeala pământului unde ne-ați îngropat, vin lângă unul din voi, rătăcit pe aci, îi închid pleoapele și vreau să înțeleg ce i-a îngreunat fruntea. Nevăzut, mă așez aproape de el și las vântul să-mi întoarcă foile. Citesc gângăvelile voastre barbare și mi-e milă că aci, alături, este pădurea cu misterul ei, și cu naiadele care mai ființează încă, pentru cine știe să le cheme, și dincolo e toată viața care mai are încă bucurii pentru cine știe să le găsească; iar voi nu le vedeți! Mi-e milă și înțeleg că atunci când l'ați ucis pe marele Pan, v'ați ucis. Acum bucherule de cărți mucede, du-te și gâfâie și oblojește-ți reumatismele. Bună seara!

Trunchiul bradului s'a închis peste capriped. Dar n'a fost vis. Se cunosc în pământul moale, urmele mici de copită.

CEZAR PETRESCU

Foto=Ursescu

LA SFAT IN POARTA BISERICII DIN BRADU - SIBIU

LA BISERICA DIN AVRIG - SIBIU

Foto=Ursescu

CRUCEA DIN BISERICA OBORUL-VECHIU

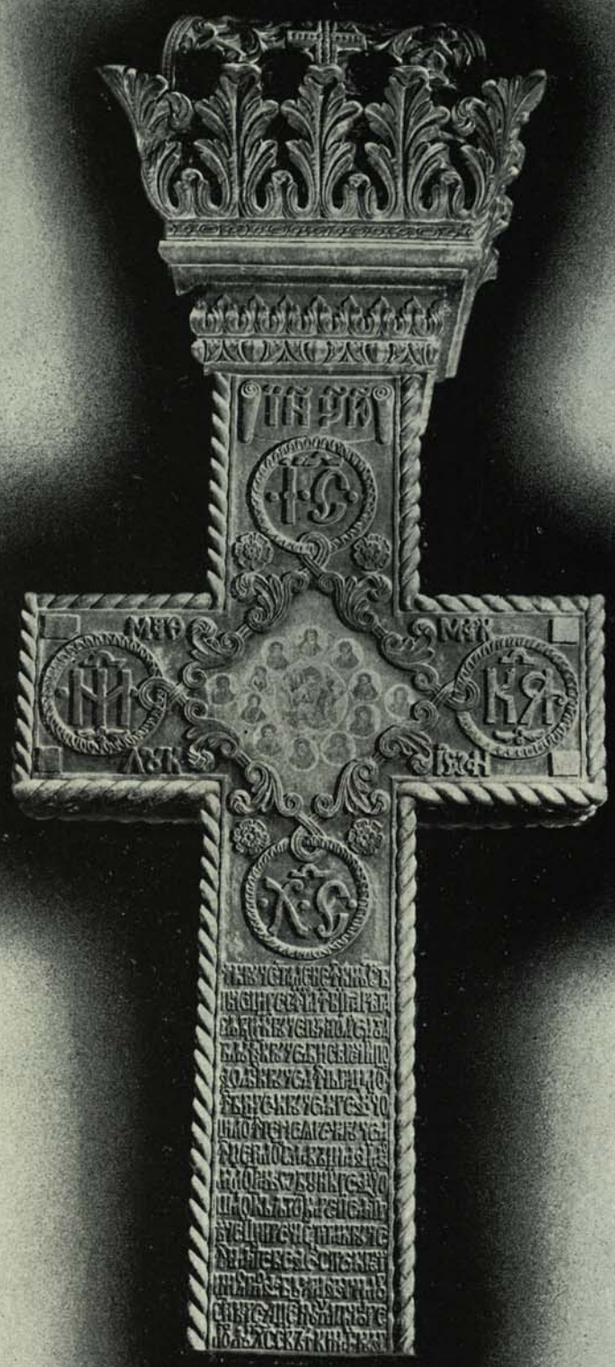

Foto-Tehnica

In Biserica Oborul-vechiu dură lângă Foişorul de Foc, nimeni n'ar fi bănuit că se ascunde una din crucile cele mai frumoase din capitală, sau poate chiar din ţară. Biserica a crescut din pământ şi din pioasă grije, încercuind în altar această cruce înaltă de 4 metri 25 cm, iar la mijloc de 1.08. Aşa cum se vede în imagine, este trunchiată fiind ocolită de obiectiv, masa din altar care îi ascunde o bună parte din picior.

Este crucea serdarului Mogoş şi are pe dânsa o inscripţiune care exordiul său reamintesc îndată crucea lui Şerban Cantacuzino de la Kahlenburg de lângă Viena. Iată inscripţiunea:

„Crucei Tale ne'nchinăm Stăpâne şi prea Sfânta Învierea Ta slăvim". „Cruce păzitoare a toată lumea; Cruce bisericii podoabă, Cruce a Împăraţilor întărire; Cruce a credincioşilor întemeiere; Cruce a Ingerilor slavă şi a diavolilor rană. O buni credincioşi călători, care pe aicea treceţi şi pre cinstita Cruce în slavă vedeţi pe a credincioşilor podoabă şi a dracilor stricare, aşternut piceoarelor lui Iisus Christos, Ei vă 'nchinaţi cu dragoste mare, că pre Dânsa s'a înălţat dătătorul de viaţă. Rugaţi-l pe Ţară să o păzească de rele primejdii, ca să nu pată; iar pe acel ce cu a lui cheltuială, Crucea a 'nălţat, al Ţării Marele Serdar Matei Mogoş să ştiţi că s'a chemat, păzit de cele rele Dumnezeu să'l miluiască şi spre Împărăţia Cerească ajutăi să moştenească. Leta 7227 *(1719)*".

O amintire a trecutului, păstrată prin slovele săpate în cea mai frumoasă cruce de piatră a Bucureştilor, se află ascunsă în altarul bisericei cu hramul Sfinţilor Ioachim şi Ana de lângă Foişorul de foc.

Acest monument de artă este însă cu totul necunoscut Bucureştenilor de azi.

Ridicată în 1719, prin evlavia marelui Serdar al Ţării, Matei Mogoş, au găsit la dânsa alinare miile de credincioşi ce i s'au închinat şi care au fost feriţi de grozăviile ciumei ce pustiise Bucureşti după 1718.

Ea se înălţa pe vremea aceia falnică sub cerul liber, în mijlocul câmpului pe care odinioară trecuse victorioasă oastea lui Matei Basarab, tot astfel cum alte inimi pioase au ridicat celelalte cruci ce se mai văd încă şi azi prin Bucureşti.

O poruncă a Domnului sau a Mitropolitului Ţării dela 1768, deci după cincizeci de ani dela ridicarea crucei, face ca această podoabă ce era sorocită prin însăşi voinţa ctitorului ei, de a străjui sub cerul liber, să fie închisă în altarul bisericei mici ce s'a zidit pe locul crucei.

Dela acea dată, crucea făcătoare de minuni a Bucureştilor nu a mai fost văzută de cât de câţiva enoriaşi sau rari cercetători de arta trecutului, oraşului Bucureşti.

Ar fi să se îndrepte greşala fără de voe ce a săvârşit-o Domnul Ţării şi Mitropolitul dela 1768, şi crucea care a stat dela începutul ei neprihănită cincizeci de ani, în soare, să fie scoasă din nou afară ca pentru vecie să stea podoabă.

LATUREA CRUCII

Foto-Tehnica

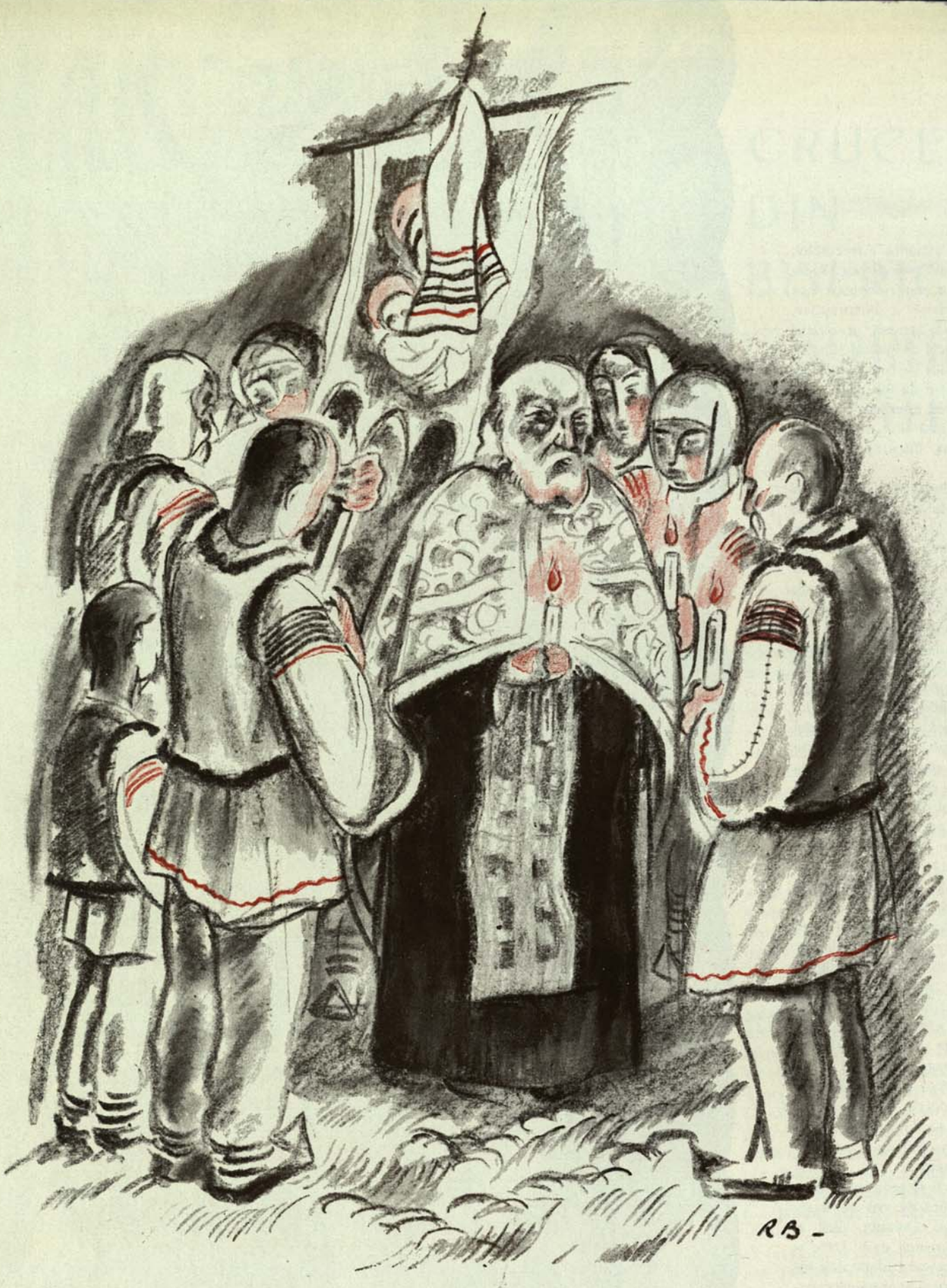

Dealungul veacurilor de credinţă românească ortodoxă, este o seară din an a învierii tuturor sufletelor, isvorând din simbolul învierei lui Hristos. In fiece uliţă de cetate, în fiece bisericuţă de sat, un preot pogorât din altar spune: „Veniţi de luaţi lumină". Am făcut'o fiecare cel puţin de câteva ori în viaţă şi de la acea dăruire luminoasă, ne-au rămas poate simţămintele cele mai bune.

Albii încărcate cu ouă încondeiate; Cozonaci crescuți cât doniţa; ulcioare de vin, cu sângele Domnului, adunate în pragul Invierii.

Sunt obiceiuri pascale, cari au încântat toate generaţiile ce s'au perindat între aceste hotare în care se vorbește limba Mioriței. Vestite gospodine, moldave, valahe, oltene cum din toate unghiurile, pregătesc bogăția de culoare și de gust, pentru o sfântă și optimistă sărbătoare.

Drumurile Moţilor

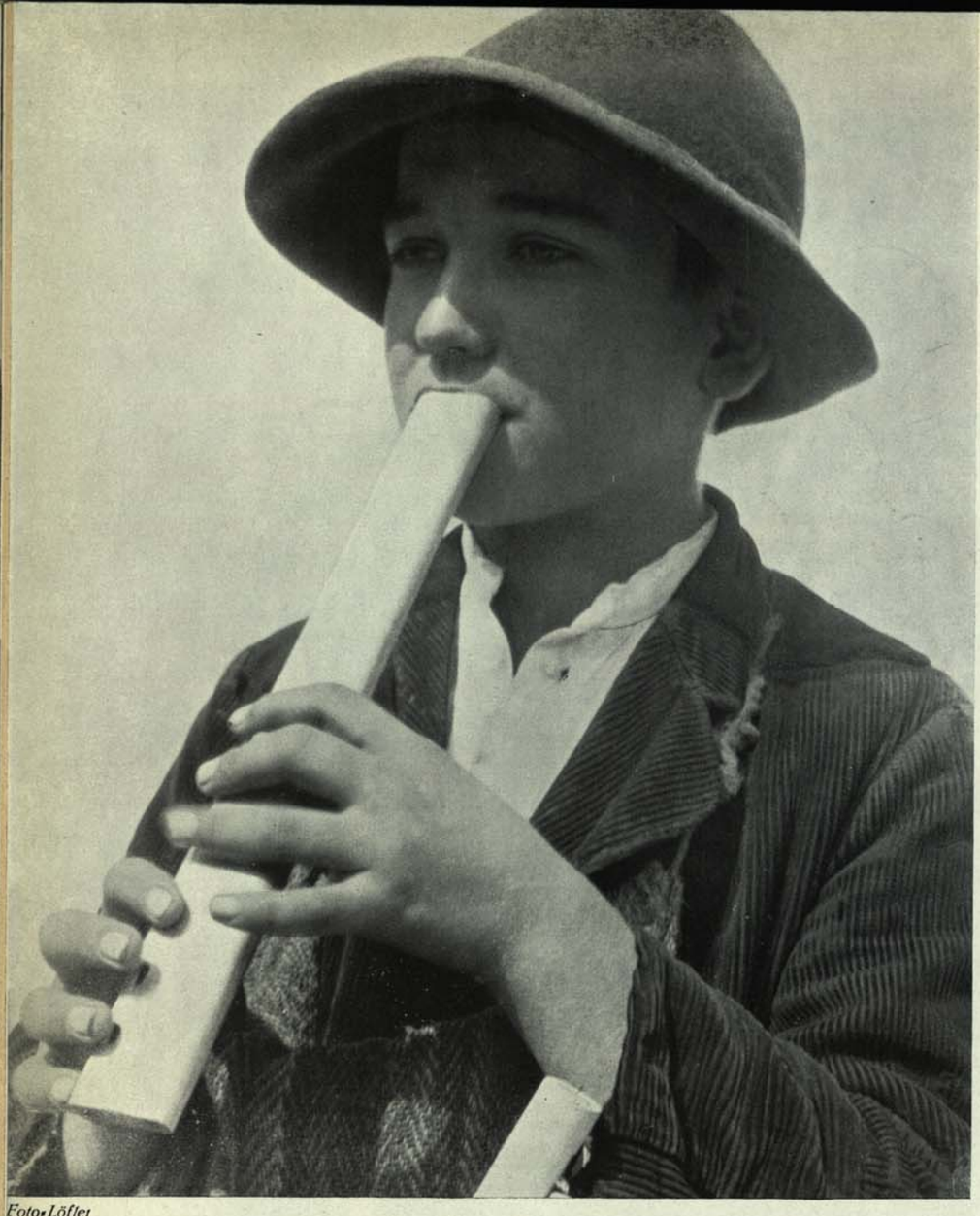

Foto-Löflet

ŢĂRAN CU FLAUTUL

Prima formă a turismului, la noi, e de resort utilitar. Cercetătorul de azi — azi când turismul e un scop în sine — va trebui să caute obârşia preocupărilor din ultima vreme în cutele neguroase ale istoriei noastre, în această traectorie sufletească a neamului străbătută cu dârjenie pe aceleaşi vetre milenare. Viaţa austeră a poporului nostru, prin urmare, n'a fost lipsită de anumite reliefuri, spiritul n'a fost încătuşat de condiţiunile vitrege ale soartei.

Am spus că turismul, primul turism, în România, e de rezort utilitar. A existat deci, deşi se inhiba altei finalităţi decât aceleia de a schimba peisagiul, de a revela omului colţuri noi de natură, de a-i satisface romanticului elan al pribegiei sub alte zări. Păstoritul, cărăuşia, negoţul – iată primele capitole şi cele esenţiale, din viaţa poporului nostru, alături de care turismul a luat naştere.

Un lucru e interesant: mai totdeauna din regiunile muntoase s'au recrutat pribegii. La şes, unde plugăria asigură un trai bun omul a fost mai calm, mai împăcat cu petecul său de pământ şi cu soarta.

In regiunile împădurite ale munţilor, acolo unde agricultura nu poate exista, singurul mijloc de câştig fiind industria lemnului —, târgurile sunt cele care atrag şi alimentează. Regiunea cea mai renumită în lucrarea lemnului — văsăria mai ales — este ţara Moţilor din munţii Apuseni.

Târgurile sunt destul de dese în jurul Apusenilor (Roşia, Abrud, Câmpeni, Halmagiu, Baia de Criş, Brad, Alba-Iulia, Deva etc...) dar cu toate astea asigură într'o mică măsură debuşeul. Pieţele trebuiesc căutate aiurea, mai departe de regiune, la câmpie.

De aceia primăvara, când drumurile s'au uscat, pornesc dela munte caravanele cu ciubere şi doniţi: căruţe mari încărcate până sus, trase de cai mărunţi. Sub coviltirele albe de pânză de cânepă, groasă, aşezat pe fân în „şiredea" de dinainte a căruţei, moţul cutreeră săptămâni întregi pe drumuri de ţară. Noaptea o întâmpină cu un foc aprins la marginea şoselei unde a tras

căruța și a lăsat calul să pască cele dintâi fire de iarbă ivite pe paiiște. Când iese luceafărul de dimineață moțul se urnește iar, încet, „pe inima drumului" de țară.

Căruțele cu ciubere nu nimeresc decât foarte rar la târguri. Pentrucă moțul mai practică, în pofida vremurilor care au instaurat pe piață moneda — schimbul rudimentar în natură: trocul. Dă un ciubăr și ia o baniță de cereale. O vară întreagă căruțele cu ciubere bat satele și cătunele dela șes descărcând vase și încărcând „bucate".

Spre iarnă, căruțele se întorc pe același drum, la munte. Oamenii se închid iar în casele de lemn și lucrează pentru transportul din vara viitoare.

De multe ori moțul ia în căruță și câte un copil mai răsărit pe care îl poartă să învețe „potecurile" din țară. Ajunși în sate, copilul bate ulițele cu o traistă de fluere în spate în vreme ce moțul face târgul la răscrucea drumurilor unde a oprit.

Dar, vasele și fluerele lucrate în munții Apuseni nu sunt lipsite nici de artă populară. Briceagul a încrustat pe lemnul fluerelor flori și parafe măestre. Ciuberele și donițele sunt ornamentate de asemenea la gardină și la gură cu „brazi" și chenare negre, lucrate cu fierul roșu.

In peregrinarea lor, moții fac și comerț cu poame uscate. In satele de deal bogate în poame și fără prisos de cereale, gospodarii dau în schimbul vaselor poame uscate la soare sau în cuptoare speciale cu fum.

Acestea în orașele de munte sunt căutate. La întoarcere, toamna târziu, moțul se oprește într'o zi de târg la oraș unde desface poamele.

Uneori drumurile moților nu duc numai spre pustă, spre satele din Banat sau Câmpia Transilvaniei ci străpung orizontul până dincolo de perdeaua Carpaților, coborând pe valea Oltului sau pe Argeș în vechea Țară Românească.

VLADIMIR BUNEA

VALEA ARIEȘULUI. - MOȚI CU CARELE

Foto-Manolescu

Foto-Al. Peti.

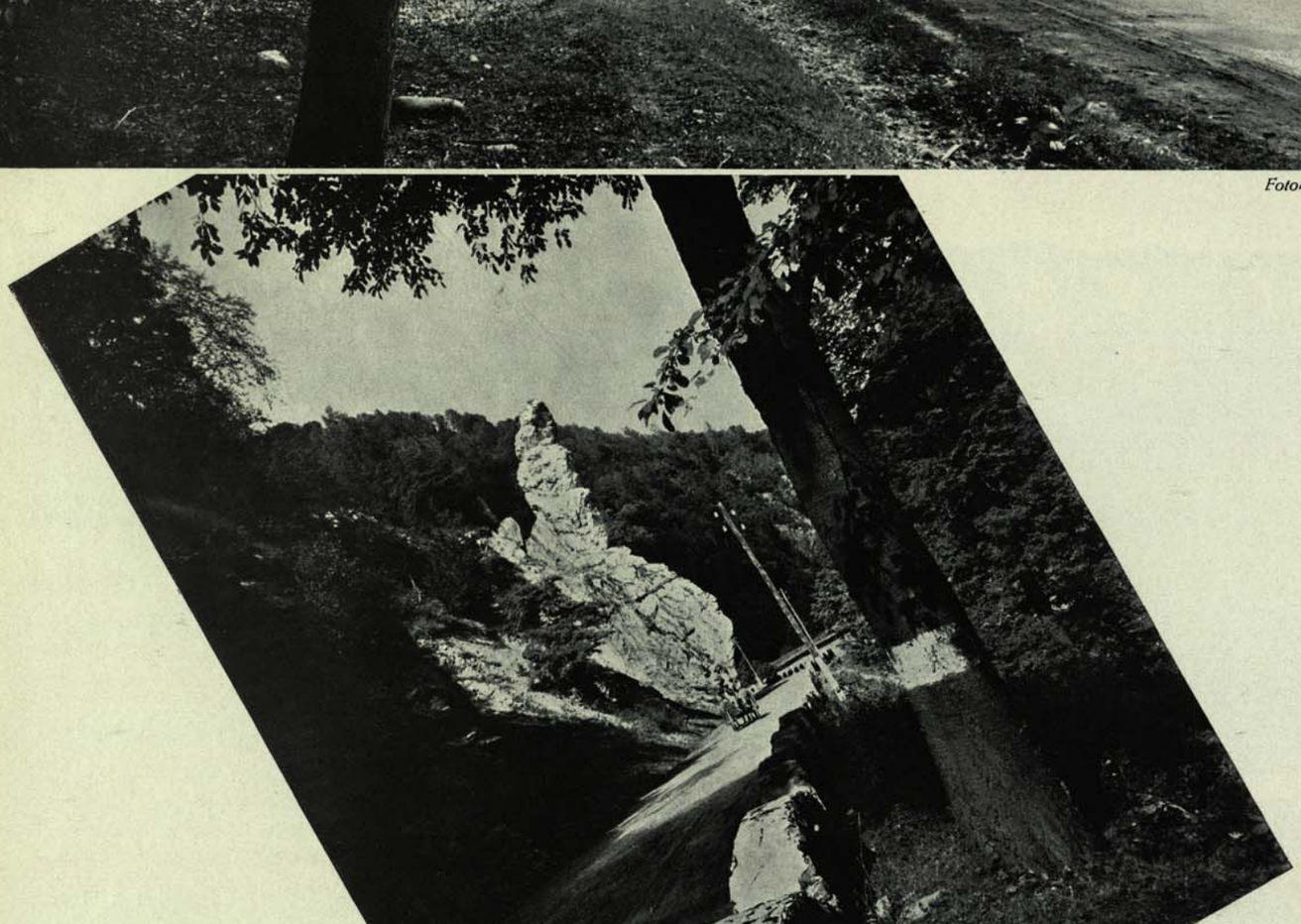

IN VALEA JIULUI

CRONICA TURISMULUI

VALEA JIULUI

ÎNDREPTAR PENTRU DRUMEȚIE

Între atâtea drumuri care leagă minuni nebănuite dealungul defileurilor carpatice, Valea Jiului este desigur aceea în care sălbăticia aspră se împletește la tot pasul cu cea mai pură frumusețe.

Nici șoseaua cu numeroasele-i parapete nici drumul de fier care străpunge cu fiecare an tot mai adânc stavila secular a pietrei, spre a eși în poiana plină de farmec și lumină a Livezenilor, nu i-au putut smulge nici unul din aspectele de abrupt tărâm al legendei.

Privind depe clina vestică a culmei Plaiului, îți apare efortul omului de a împinge o antenă a civilizației până în acest fund de lume; depe cealaltă clină, în susul Sadului și până în piscurile Tătărelului (1925 m.), Parângului (2324 m.) și Mândrei (2529 m.), stăpânirea naturii care clădește și sfarmă, fără a întreba și fără a ține seama de nimic. Valea Jiului se poate străbate; fie pornind dela Bumbești, stație terminus de cale ferată la gura de Sud a defileului, în susul apei până în bazinul carbonifer al Petroșanilor; fie coborând dela confluența Jiului cu Jiețul (Livezeni) sau chiar mai sus dela Petroșani, prin alvia de stâncă dură a Surducului.

Acest drum călcat dela Nord către Sud, în tovărășia Jiului a fermecat pe călătorul și ilustrul geograf francez *De Martonne*, care deși străin, a scris despre aceste locuri pagini demne de sufletul și de pana unui *Al. Vlahuță*: „Dela vama Păiuș, până la Bumbești (30 km.), spune De Martonne, călătorul nu întâlnește nici-o urmă de locuință, afară de mânăstirea *Lainici* construită pe o terasă adăpostită a râului. Păduri de fag și de brad acopăr clinurile, ce cresc până la înălțimi amețitoare ca să sfârșească în prăpăstii calcaroase".

Pentru turistul care socotește că privelișteа naturii este o delectare sufletească, defileul Jiului trebuie străbătut dela Sud către Nord, pe frumoasa șosea națională care leagă orașul Târgul-Jiu de marele centru minier, Petroșani. Este una din cele mai bune șosele din câte străbat munții noștri, oferind totuș cele mai variate, mai pitorești și mai sălbatice priveliști ale carpaților meridionali.

Pornind din Tg.-Jiu cu automobilul, călătorul are de străbătut mai întâi o regiune deluroasă sau cu munți puțin mai înalți, până la confluența Jiului cu Sadul, unde se găsește gura de Sud a defileului (20 km. dela Tg.-Jiu).

De aici, pe o distanță de 30 km., Jiul, șoseaua națională și calea ferată în construcție care va lega orașul Târgul-Jiu cu Petroșani, își impart o vale cotită și strâmtă, poditâ cu stânci masive și dure, care se ridică din loc în loc ca niște monștri de piatră spre a stăvili cursul înfuriat al apei, sau se ascund pentru o clipă în prundișuri.

După 14 km. dela intrarea în defileu (34 km. dela Târgul-Jiu) întâlnim pe malul stâng al apei, mânăstirea Lainici, așezată pe un tăpșan acoperit cu iarbă fragedă.

Deasupra castani și nuci bătrâni, închee boltă de adăpost din ramuri ce-și poartă, când și când, umbrele și răcoarea pe albele ziduri ale locașului sfânt.

Mânăstirea este ctitoria câtorva familii de boeri gorjeni — Sărdăneștii, Poenarii, Magherii —, de ale căror fapte este plină istoria Olteniei.

Până în secolul XVIII locașul a fost un modest schit de lemn; astăzi însă mânăstirea se înalță din zid majestoasă, spațioasă, albă, având un pridvor de o frumusețe arhitectonică deosebită și o seamă de inscripții, obiecte și picturi demne să fie cercetate. Astfel un fragment din piatra tombală a ieromonahului Iosif (1784) și numeroase inscripții aflate la intrare, pe icoanele împărătești, pe tabla unei evanghelii, pe o cruce de argint în altar și pe clopotul greu de 320 kg., făcut în Târgul-Jiu la 1899.

Chiliile pentru călugări răcoroase și curate, pot adăposti câțiva călători dornici să ia o masă frugală și să petreacă o noapte în preajma acestui loc.

Mai în sus de mânăstire și după ce ocolim cotul stâncos numit *Cârligul Caprei*, valea este strânsă într'un jghiab îngust și plin de întunecime, de munți înalți ce coboară pe trepte prăpăstioase până în mijlocul apei și până în linia șoselei, prin câteva stânci în formă de coloane dolmenice.

Pentru o clipă, valea se face pe stânga într'o poeniță în care se văd clădirile fostei vămi a Păiușului, luminate difuz prin făgetul care încoronează muntele Fața Babii pentruca să se îngusteze din nou, să ajungă până sub 15 metri, silind calea ferată să se afunde tot mai des în adâncul împietrit al munților.

Culmile sunt acum atât de aproape și atât de lângă cer, stâncile atât de abrupte, înfățișând pereți drepți de granit pe înălțimi ce întrec uneori 150 m., încât miezul zilei pare vânăt amurg, iar când Mândra își trece fiamurile plumburii către Vulcan, ziua pare o înserare de toamnă.

Nicăeri nu se'mpreună mai minunat podoabele țării noastre: munții, codrii seculari și apele, ca între Lainici și gura de Nord a defileului.

După 2—5 km., dela mânăstire, se desface către dreapta, o potecă îngustă pe care în timp de o zi, se poate merge peste Fața Babii și prin vârful Petriceaua (1426 m.) la Prisloape și de aci, într'o altă zi, până în vârful Mândrei.

După alți 3 km., lăsând la dreapta gura plină de grohotiș a pârâului Păiuș, drumul trece printre arcadele unui puternic pod de metal alb în stânga Jiului și continuă să urce ușor pe sub muntele Dumitra și pe sub Murgi, lăsând de data aceasta în stânga, prăvălirea torentelor limpezi și reci ca ghiața: Murga mare, Murga mică și Ploșana, ca să se reîntoarcă din nou în dreapta Jiului.

Pe fosta graniță sub un pod de piatră masiv cu boltă largă, Polatiștea, cea mai nebunatică și mai plină de păstrăvi apă a Surducului, își aruncă undele înspumate, izbind drept în față piciorul clinelor stâncoase ale muntelui Cândelul. Tot de aci se mai desprinde, către răsărit, o potecă pe care se poate ajunge în 4 — 5 ore la vârful Petriceaua.

Pe vre'o 3 km. încă, stâncile se ridică parcă mai sus, aproape se ating, înfățișând uneori adevărate balcoane suspendate deasupa defileului. Valea pare din ce în ce mai strâmtă, apoi cu primele pante mai ondulate, mai dulci, se desface pe nesimțite primind soare, tot mai mult soare și tot mai căldut, până în bogata poeană a Livezenilor, la confluența Jiului cu Jiețul.

Aci, Surducul își închide pleoapa peste sălbatecile lui frumuseți. Sunt 50 de km. dela Tg.- Jiu, 30 dela gura de Sud a defileului și 16 dela Lainici; iar până la Petroșani încă 7 km. de drum.

În tot lungul celor 30 km. ai defileului, natura a orânduit zeci de șipote și isvoare ce țâșnesc din stânci coborâte la drum. Din loc în loc, cam la 4 — 5 km. depărtare unul de altul, 7 — 8 cantoane albe și ingrijite sunt tot atâtea locuri de refugiu pentru excursionistul surprins de vreme rea în defileu.

Am spus că în automobil, drumul Târgul-Jiu-Petroșani se poate parcurge în 2 — 3 ore cu o scurtă oprire la mânăstirea Lainici sau în altă parte.

Înainte vreme, când singurul mijloc de transport pe această vale era diligența poștei, excursiile la mânăstire, la Polatiștea sau chiar până la Livezeni, se făceau în trăsuri trase de 2 sau 4 cai, cu popasul pe tăpșanul Lainicilor și la Polatiște.

Desigur trecerea defileului cu piciorul, este tot mai rară acum, când prin noua legătură de cale ferată, valea Jiului a devenit o arteră principală de comunicații, străbătute de mijloace atât de rapide și comode. Totuș pentru turistul care nu înțelege drumeția decât cu piciorul, cu sacul pe spinare și cu bastonul de munte, sunt în regiune două traecte deosebit de pitorești și interesante:

Primul, se poate străbate într'o singură zi, pornind dela Lainici,

pe un drum bine bătut în piatră şi ajungând în 2—3 ore de urcuş la Schitul *Locuri-Rele,* după ce se trece unul din cele mai repezi priporuri ale regiunii. Dela schit, urcuşul continuă până la curmătura Slivii şi peste valea Bratcului până în Comanda veche. De aci prin Runcul Porcenilor, coboară pe pantele Pleşei până în Bumbeştii-Birnicii de unde, pe un drum bun, se poate ajunge într'o jumătate de oră la Bumbeşti.

Popas pentru masă se poate face la Comanda veche; diferenţă de nivel 700 m. Schitul Locuri-Rele, adăposteşte 2—3 călugări pustnici care trăesc în tovărăşia sălbătăciunilor codrului. O cană cu lapte cald sau un fagure de miere din mâna lor, însoţeşte totdeauna darul mai bogat al naturii: cea mai frumoasă vedere asupra defileului şi mânăstirii Lainici. Un alt drum, de 2 zile, este cel care porneşte dela Luncuşul, prin bătrânele păduri de fag şi molift, trece prin Comanda, Vf. Recii (1473 m.) Vf. Petriceaua (1426 m.) şi coboară la Polatiştea; sau din Vf. Petriceaua peste Faţa Babii, în defileu, la Păiuş.

Drumul poate fi scurtat la o zi, dacă coborâm dela Comanda direct la mânăstirea Lainici, sau lungit la 3 zile, dacă din Vf. Recii, urcăm prin Prisloape pe masivul Mândra.

A. FOCŞENEANU

CÂTEVA NOŢIUNI DE IGIENĂ TURISTICA

APTITUDINI FIZICE - ALIMENTAŢIE - ECHIPAMENT

Turismul de munte este, fără îndoială, unul dintre sporturile cele mai sănătoase. Putând fi practicat de tineri şi bătrâni, atât vara cât şi iarna, el constitue un admirabil exerciţiu în plin aer şi soare, al întregului organism.

Prin mersul în munte, pe jos sau cu ski, sunt puse la contribuţie nu numai picioarele ci şi braţele, musculatura gâtului şi a trunchiului şi, bineînţeles, plămânul şi inima. Mai ales din punctul de vedere al acestor două organe mersul la munte poate fi numit un sport ideal, fiindcă permite o dozare a efortului, adaptabil capacităţii fiecărui individ, fără ca prin aceasta să se împiedice atingerea ţintei finale urmărite, sau să se micşoreze plăcerea sportivă. Dacă lăsăm la o parte alpinismul acrobatic, care nu are decât o slabă legătură cu turismul propriu zis, se poate spune, că excursia la munte este una din puţinele ramuri sportive în care ideia de emulaţie şi setea de record, aceste două principale cauze ale exagerărilor şi îmbolnăvirilor sportive nu joacă aproape nici un rol, sau, - în orice caz, - n'ar trebui să joace.

Totuşi, caşi ori care alt sport, turismul îşi are riscurile sale şi pentru a putea fi practicat cu folos şi plăcere reclamă observarea anumitor precauţiuni.

După cum unui bun turist i se cere să aibă o anumită *aptitudine sufletească* pentru viaţa în munte, graţie căreia nu numai că i se adaptează la perfecţie dar o şi înţelege şi iubeşte sub toate aspectele sale, tot astfel el trebuie să aibă o *aptitudine fizică*, care să-i permită să suporte fără pericol pentru organismul său sforţările urcuşurilor şi coborîşurilor îndelungate, efectele altitudinii, ale schimbării de climat şi a diverselor intemperii.

Nu i se cere desigur turistului să aibă o constituţie specială, indispensabilă bunăoară boxeurului sau alergătorului. Majoritatea absolută a tinerilor normal conformaţi, cu plămâni, inimă şi celelalte organe sănătoase, vor putea face în turismul de munte figură onorabilă, după un antrenament prealabil.

Dat fiind că există anumite defecte organice latente, despre care cei ce le poartă adeseori n'au cunoştinţă, este recomandabil ca orice tânăr care intenţionează să practice turismul de munte să facă întîi o consultaţie medico-sportivă. Amintim defectele ce constitue o *contra-indicaţie formală* pentru turism bolile inimii şi ale rinichiului, tuberculoza incipientă, emfizemul (dilataţia pulmonară), desechilibrul sistemului nervos vegetativ, vertijul pronunţat. O contraindicaţie destul de serioasă o constitue acele boli ale căilor respiratorii superioare care împiedică respiraţia nasală (polipi, vegetaţii, ipertrofia cornetelor etc.) fiindcă silesc individul să respire pe gură, ceeace pentru un turist este un grav neajuns, împiedicându-l să-şi însuşiască o tehnică respiratorie convenabilă şi expunându-l la răceli şi bronşite.

O contraindicaţie temporară, pentru excursii mai serioase o constitue, la femei, perioada menstruală, în cursul căreia eforturile sunt dăunătoare sănătăţii.

Am amintit mai sus că şi turismul de munte are nevoie de *antrenament.* Toţi cei ce vor ataca neantrenaţi un masiv muntos mai important vor încerca o gravă desiluzie şi vor avea adeseor de îndurat suferinţe fizice.

Cel mai bun antrenament pentru un turist este practicarea progresivă a mersului în munte şi căţărarea pe stânci. Aşa se antrenează din copilărie, în mod natural, muntenii. Omul dela şes sau dela oraş care n'are în permanenţă la dispoziţie munţi şi stânci, va trebui să recurgă la alte *exerciţii de antrenament.* Cel mai recomandabil dintre toate este *fuga pe distanţă lungă*, practicată sistematic şi progresiv (dela 400-10.000 m.).

Deoarece turismul alpin este un sport ce se exercită într'un ritm lent, antrenamentul prin alergare se va face într'un ritm domol. Tendinţa urmărită nu va fi de a parcurge o distanţă oare care în timpul cel mai scurt posibil, ci de a parcurge distanţe cât mai lungi fără oboseală.

Deosebirea dintre alergătorul de viteză şi turist este esenţială, căci cel dintâi caută să-şi forţeze organismul la un randament maxim într'un minimum de timp şi după alergarea distanţei regulamentare este complet epuizat, pe câtă vreme cel de al doilea se antrenează pentru a putea parcurge distanţe mari, sau urca înălţimi considerabile, cu cea mai mare economie de forţe. Un bun turist este-între limitele fiziologice ale efortului-inepuizabil.

In afară de alergare, celelalte exerciţii ale atleticei uşoare, precum şi diversele jocuri împreunate cu fugă (jocurile cu mingea), sunt utile în vederea antrenamentului turistic.

Rostul antrenamentului este de a aduce organismul în condiţia (forma) fizică necesară suportării unui efort continu şi prelungit, fără a obosi prea mult musculatura şi inima.

De o însemnătate capitală în cursul antrenamentului este *supraveghierea respiraţiei.* Pentru a nu obosi în munte este neapărat necesar ca între efortul muscular şi schimbul de gaze (în funcţie de activitatea inimii şi-a plămânului) să existe un raport constant şi bine echilibrat.

Mersul trebuie astfel reglementat (îndeosebi la urcare) ca în cursul lui, respiraţia să nu întâmpine dificultăţi şi să nu apară dispnee (senzaţia lipsei de aer). In schimb şi respiraţia trebue supraveghiată ca să fie completă, *mai ales în faza ei expiratorie.* Ori de câte ori îndeplinim un efort obositor, care reclamă o cantitate mai mare de oxigen, (indiferent în ce ramură sportivă activăm) noi avem tendinţa să ne compensăm setea de aer prin inspiraţii adânci, cu gura întredeschisă, adeseori forţate, şi repetate înainte ca plămânul să se fi golit complet de aerul inhalat cu ocazia inspiraţiei precedente.

O serie de asemenea inspiraţii forţate şi frecvente au drept urmare o accentuare a dispneei printr'o deranjare a ritmului respirator normal şi cu cât ne vom forţa mai mult să inspirăm adânc, cu atât situaţia va deveni mai penibilă, fiindcă cantitatea de aer neprimenit (sărac în oxigen) ce stagnează în plămân, din cauza expiraţiei insuficiente, în cursul eforturilor noastre inspiratorii, îngreunează din ce în ce mai mult schimburile de gaze.

La anumiţi turişti neexperimentaţi şi incăpăţânaţi acest desechilibru

expirator ajunge până într'o fază de emfizem acut sau dispnee astmatiformă.

Pentru a ne câştiga o tehnică respiratorie corectă să cere să urcăm muntele într'un ritm domol şi să nu ne ocupăm de inspiraţie, căci ea se face automat (trebue totuşi să avem de grije ca să respirăm numai pe nas), ci *să ne supraveghiem expiraţia.* Ea trebue să fie adâncă. In mod normal raportul dintre inspiraţie şi expiraţie este de 1 : 3, să'l păstrăm deci şi în cursul mersului; dacă inspirăm făcând un pas, expirând facem trei.

Pentru a ne cruţa inima şi plămânii este bine să intercalăm după fiecare oră de urcuş (indeosebi după cea dintâi) un popas de 10 minute. Spre a ne odihni bine, ne vom aşeza totdeauna cu faţa către vale, proptindu-ne picioarele de un bolovan sau de o proeminenţă a terenului, ca să nu lunecăm în jos pe planul înclinat, căci altcum nu ne putem destinde complet muşculatura. Cu spatele ne răzimăm de sacul pe care nu-l desprindem din curele.

* * *

Efortul cosiderabil pe care îl reclamă o zi de munte are drept consecinţă o consumare mai rapidă şi mai intensă a rezervelor de combustibil şi de energie a organismului. Această pierdere trebue înlocuită printr'o *alimentaţie corespunzătoare.*

Experienţa turiştilor încercaţi, confirmată de cercetările fiziologiştilor, ne învaţă că nu este bine să ne supraîncărcăm stomacul în cursul unei excursii, mai ales dacă ea se face în teren dificil şi reclamă un efort mai serios. Ne vom hrăni deci cu alimente uşor digerabile, şi cari pe lângă un volum redus au o valoare calorică mare. Vom utiliza, pe cât posibil alimente proaspete şi nu conserve. Cele mai recomandabile alimente pentru excursii îndelungate sunt: hidrocarbonaţii (sub formă de zahăr, miere, marmeladă, dulceaţă, şocolată, biscuiţi, prăjituri, pâine, mămăligă, orez,) şi *grăsimile* (sub formă de unt, slănină, unt de lemn, sardele) aceste din urmă trebuind să formeze baza alimentaţiei, mai ales în excusiile de iarnă sau la altitudini mari, cu temperaturi scăzute. Albuminoasele (cărnuri fripte sau afumate, cârnaţi, conserve de carne, ouă, brânză) sunt mai puţin recomandabile în cursul zilei, căci reclamând un proces digestiv mai complicat se transformă mai încet în energie calorică şi supun organele digestive unei munci mai grele. E important să se consume în cursul efortului turistic şi alimente crude, bogate în vitamine (portocale, lămâi, mere, sau alte fructe).

La compunarea menuului unei excursii trebue apoi să ţinem seama şi de volumul şi greutatea alimentelor, căci de obiceiu vom fi siliţi să ni le transportăm singuri în spate. Şi din acest punct de vedere grăsimile şi hidrocarbonaţii sunt cele mai avantajoase.

La munte se pune apoi pentru ori ce turist, adeseori mai curând şi mai imperios decât problema foamei, cea a setei. Din cauza transpiraţiei abundente organismul pierde în cursul unei excursii o cantitate mare de apă care cere să fie înlocuită. Este deci normal ca turistul să-şi astâmpere setea cu apa minunată a izvoarelor de munte. Nu este îngăduit să bem cantităţi prea mari de apă, cum fac foarte mulţi începători, fiindcă acest abuz îngreuiază circulaţia sângelui şi oboseşte inima. Mai bine să bem mai des, însă numai câteva înghiţituri, iar dacă apa nu ne stâmpără senzaţia de sete să-i adăugăm puţină lămâie sau sirop de smeură care este un excelent desalterant.

In general, turistul trebue să înveţe a-şi stăpâni într'o oarecare măsură atât foamea cât şi setea, alimentându-se cu moderaţiune căci în cursul unei ascesiuni mai dificile sau dacă se rătăceşte poate ajunge uşor în situaţia de a fi lipsit de hrană sau de apă.

Nimic mai antisportiv decât obiceiul pe care-l au unii de a se opri la fiecare oră sau chiar jumătate de oră, pentru a mânca sau a bea apă.

In ce priveşte băuturile alcoolice (vin, bere, rachiu) ele sunt cu totul contraindicate în cursul mersului, fiindcă, după o scurtă perioadă de excitaţie, produc o moleşire a organismului. Cel mult seara, în cantonament, se admite un pahar de vin sau bere. Dacă a doua zi urmează se ne continuăm drumul în munte este preferabil să ne abţinem. Alcoolurile tari (coniac, rachiuri) vor fi utilizate numai ca medicament, în cazuri excepţionale.

Abuzul de tutun slăbeşte inima şi sistemul nervos, trebue deci deasemenea evitat.

Ceaiul, cafeaua şi cacao-ul, consumate în cantităţi moderate, sunt stimulente admise dar nu indispensabile. La fel, preparatele de cola.

In excursii de mai multe zile, o foarte mare însemnătate pentru repararea forţelor organismului o are somnul. Itinerarul trebueşte deci întocmit în aşa fel, ca să putem dormi suficient şi, pe cât se poate, în condiţiuni satisfăcătoare.

Ascensiunile la munte reclamă neapărat un echipament turistic special, din care face parte şi *îmbrăcămintea.*

Din cauza condiţiilor meteorologice extrem de variabile ce se găsesc la munte, precum şi a intemperiilor ce se abat adeseori asupra turistului, îmbrăcămintea acestuia trebuie să întruneaască o serie întreagă de condiţiuni. Vom căuta s'o alegem astfel încât ea să corespundă scopului şi nu ne vom lăsa călăuziţi de capriciile modei.

Imbrăcămintea unui turist trebue să fie confecţionată din materiale cari pe viscol şi ger să-l apere de frig, pe călduri mari să-l protejeze contra arşiţei soarelui, fără să-l sufoce; ea trebue să fie impermeabilă pentru ploaie şi vânt dar să permită totuşi evaporarea sudorii secretate de glandele pielii, în sfârşit să fie uşoară, plăcută de purtat şi-desigur-nu prea costisitoare.

Toate aceste calităţi nu pot fi întrunite de o singură haină, de aceea costumul turistului este combinat din mai multe piese cari se scot sau se pun după necesitate.

Cel mai practic material pentru lingerie este o ţesătură nu prea deasă din fire de bumbac, oxford, panama, căci absoarbe bine transpiraţia, permite evaporarea sudorii, ţine destul de cald iarna iar vara este răcoroasă, se spală bine şi este ieftină. Cămăşile de lână produc mâncărime de piele, nu sunt trainice (după 2-3 excursii se rod la umeri de curelele sacului), se strâmtează şi se impâslesc la spălat, se usucă mai greu şi sunt scumpe. Indeosebi flanela veritabilă, care la noi nici nu se găseşte, are un preţ exorbitant.

Nu e rău să se poarte sub cămaşă o plasă. Iarna aerul din ochiurile ei formează un strat izolator şi ţine căldură, vara absoarbe transpiraţia.

Haina propriu zisă, compusă din pantalon scurt (iarna la ski totdeauna lung) şi veston este recomandabil să fie din stofă uşoară de lână curată, fiindcă iarna e călduroasă iar vara suportabilă. Dacă nu suntem în situaţia să ne cumpărăm o stofă de lână curată putem lua un amestec de lână cu bumbac, dar în nici un caz stofă de bumbac curat.

Stofele de lână ne protejează împotriva frigului dar nu şi împotriva ploii şi a vântului. De vremea rea va trebui deci să îmbrăcăm pe deasupra o altă haină. Cele mai potrivite sunt aşa numitele „haine de vânt", ţesute foarte des din fire de bumbac btne răsucite şi impregnate. Aceste haine sunt uşoare, ne apără admirabil de vânt şi de frig, dar la ploaie îndelungată nu rezistă, apa trece prin ele. Pentru aceste cazuri vom avea în sac un impermeabil. Din păcate aproape toate câte se văd la noi nu sunt bune din cauză că sunt confecţionate din material foarte puţin rezistent, dar mai ales pentru că nu au ventilaţia necesară şi nu permit evaporarea transpiraţiei. După o oră de mers cu un asemenea impermeabil, vapori de apă se condesează în aşa măsură pe faţa lui internă, încât costumul ni se udă ca şi când ar fi fost plouat. In acelaş timp avem o senzaţie neplăcută de înăbuşeală, iar dacă poposim, imediat ne cuprinde frigul. Există totuşi impermeabile bune din material foarte rezistent (spre ex. marca Klepper) şi astfel croite încât permite o largă ventilaţie. Impermeabilele mai au apoi marele desavantaj că toată apa dè pe ele se scurge în bocanci şi după o ploaie de 1/2 oră avem picioarele complet ude. De aceia cine-şi cumpără impermeabil să-şi ia şi jambiere largi din acelaş material. In loc de impermeabil putem utiliza şi o pelerină din „Loden" veritabil.

Ajunşi la picioare, trebue să ne ocupăm de încălţăminte, capitol foarte important, care ar merita o desvoltare mult mai largă decât i-se poate da în cadrul acestui articol. Nimic nu se răzbună atât de prompt şi în aşa măsură, ca economia pe care ne închipuim că o realizăm când cumpărăm o pereche de bocanci ieftini. După cea dintâi ploaie serioasă, pielea se umflă şi se moaie, toată gheata se diformează, apa pătrunde întrânsa, cuiele le cad şi - ce e mai grav - după ce se usucă, un asemenea bocanc începe să ne jeneze. Ori nu există chinuri mai groaznice de cât acelea

pe care le suferă turistul, forţat să mai facă câteva ore cu o băşică sau cu rosături pe călcâi, ori cu un bocanc prea scurt, Plăcerea excursiei este în asemenea împrejurări total compromisă iar plaga dela picior infectându-se poate da complicaţii foarte serioase, chiar mortale.

De acea să nu ne cumpărăm decât bocanci lucraţi de mână, din material de prima calitate. Ei trebue să fie atât de largi încât să încapă în ei comod piciorul încălţat cu 2 perechi de ciorapi groşi. Ciorapii trebue să fie din lână curată. căci astfel scad la spălat, îşi pierd elasticitatea şi ne strâng picioarele ca şi într'un bocanc prost. Vârful lor trebue să fie lat şi nu ascuţit, ca să nu înghesuiasca degetele unele peste altele.

O piesă indispensabilă din îmbrăcămintea turistului este „sweater"-ul de lână pură, care nu trebue să lipsească niciodată din sac, împreună cu cămaşa, ciorapii şi (iarna) mănuşile de schimb.

Pentru acoperirea capului se potriveşte mai bine o pălărie de pâslă, de bună calitate. Ea apără de soare şi de ploaie. Pentru iarnă se recomandă o căciulă de lână sau de stofă care să se poată trage şi peste urechi. Basca-i bună numai în tren sau la casa de adăpost.

Pentru protejarea ochilor, iarna sunt absolut necesari ochelarii verzi; adeseori ei prind bine şi vara.

Din echipamentul turistului trebue apoi să facă parte şi o trusă cu medicamente care să conţină: bandaje sterile, vată, emplastru tinctură de iod, alcool, vaselină, cremă Nivea, pudră sau alifie cu Desitină, amoniac, Pyramidon, Cardiazol, un purgativ, tinctură de opiu şi un hipnotic uşor (Noctal, Somnifen). Această trusă ne este de mare folos în diferite împrejurări dar mai ales în cazurile de accidente turistice, despre care vom vorbi poate într'o altă cronică,

Dr. LEON DANIELLO

SPORT SAU TURISM?

Sănătatea este cel mai mare bun al vieţii, este viaţa însăşi. Omul bolnav nu trăeşte decât în parte, atât cât îi permite gravitatea sau durata boalei iar suferinţa lui nemulţumeşte şi prejudiciază adânc familia, slăbeşte societatea şi ţara. Cu drept cuvânt a spus Profesorul dr. Jianu: înainte de armament, ne trebue sănătate.

Dacă ne uităm în jurul nostru, vedem că omul cu adevărat sănătos, plin de viaţă, cu dor de muncă şi totdeauna voios, este o excepţie. Nu e locul să citez lugubrele statistici pe cari d-rul Banu le adună cu atâta sârguinţă, dar priviţi reclama medicamentelor din ziarele noastre şi veţi înţelege câte sute de milioane se cheltuiesc zădarnic pentru droguri streine, cari strică şi restul de vigoare ce-i mai au credulii.

Cauzele acestor nenorociri, nu sunt nici multe şi nici greu de înlăturat: lipsa de aer curat, de soare şi lumină, de mişcare şi o alimentaţie greşită (dar nicidecum insuficientă).

Mare este menirea Oficiului Naţional de Turism care, paralel cu atragerea streinilor în ţara noastră, se luptă să răspândească gustul de aer, de soare, de mişcare, de însănătoşire pe cale naturală a sutelor de mii de orăşeni cari lâncezesc în fabrici sau birouri, în ateliere sau în şcoli. E drept că sportul a luat la noi o mare desvoltare, în ultimii ani, dar sănătatea publică n'a câştigat nimic din aceasta. Desigur că e mai bine să te duci sărbătoarea la un spectacol sportiv, în aer liber, decât să stai la cafenea, la cârciumă sau la cinematograf. Dar trebue să recunoaştem că e mai plăcut şi mai natural, mai sănătos şi chiar mai ieftin, să pleci cu familia sau prietenii o zi întreagă, prin împrejurimile oraşului, decât să auzi două ore ţipetele sau urletele unei mulţimi, când entusiastă, când indignată de mersul „jocului sportiv". Recunosc că poate fi o bună gimnastică pentru plămâni, dar tot aşa de bine se pot desvolta plămânii pe o cale mai cuviincioasă şi mai disciplinată. Nu mai vorbesc de înghesuiala dela eşirile şi intrările acestor spectacole, cari se fac adesea cu riscul vieţii. Asta pentru privitori. Cei cari practică aceste sporturi violente, pentru bani, premii etc., suîăr de o nesfârşită serie de afecţiuni, dintre cari dilatarea inimii e cea mai curentă dar nu şi cea mai gravă. Să ne ferim de a confunda forţa musculară cu sănătatea; idealul este să fii şi sănătos şi voinic, dar decât atlet bolnav, e mai bine să fii mai puţin puternic dar sănătos.

Cred că toată lumea e de acord că acei cari, de exemplu vor să skieze, ar trebui să fie mai întâi siguri pe picioarele lor, să ştie să urce un munte, să meargă bine la deal şi la vale, încet, repede şi în fugă. S'ar înlătura astfel nesfârşitele accidente în sporturile de iarnă, foarte adesea cu urmări grave. Şi nu numai la noi se întâmplă acest dureros lucru, ca oameni cari se duc să se recreeze şi să se oţelească se întorc acasă cu piciorul rupt sau cu mâna scoasă din umăr: iarna trecută, la Viena, într'o singură zi, au fost 600 (şase sute) de accidente! Dacă vom calcula avantajele celor cari n'au suferit nimic, nici măcar un guturai, cu paguba adusă societăţii de cei accidentaţi vom ajunge la concluzii deficitare pentru astfel de sporturi. Când legea pedepseşte automutilarea şi sinuciderea, nu văd dece s'o permită sub formă de sport.

Departe de mine gândul să mă ridic contra sportului, dar găsesc că trebue mai întâi să trecem prin turism şi dacă acesta nu ne satisface complet, dacă ne simţim chemaţi şi indicaţi pentru ceva mai mare şi mai public vom fi bine veniţi în sport, dar vom şti să ne păzim de excesele lui, iar sănătatea şi mlădierea corpului nostru ne va feri de orice accident sau abuz.

Pentru cei sănătoşi, turismul este o plăcere fizică, sufletească şi naturală iar pentru cei suferinzi este un medicament care costă foarte puţin şi vindecă fără greş. El începe cu copilul care, scos la câmp, aleargă vesel după fluturi şi termină cu neurastenicii îmbătrâniţi prea timpuriu de viaţa sedentară, de sgomotul tramvaielor şi a claxoanelor, de fumul de tutun şi de grijii mărunte, cari întineresc în bătaia vântului şi a soarelui şi îşi refac nervii, privind cu nesaţ verdele liniştit al câmpului şi albastru nesfârşit al cerului.

In ultima ei şedinţă „Societatea medicală de educaţie fizică" avea în ordinea de zi, şi următoarele două chestiuni: „Varietăţile oscilaţiilor capului, înainte şi după efort" şi „Punctul critic şi suflul al doilea la alergare şi la bicicleta ergometrică". Sunt plin de admiraţie pentru aceste super-savante discuţii. Dar nu pot uita că cei mai mari fumători i-am întâlnit printre profesorii şi absolvenţii institutelor noastre de educaţie fizică, şi tot acolo, cele mai elementare noţiuni de igienă alimentară sunt cu totul neglijate sau necunoscute.

Avem însă mulţi medici a căror valoare este preţuită chiar peste hotare şi lor le adresăm rugămintea să sprijine propaganda Oficiului Naţional de Turism, recomandând cu greutatea cuvântului lor, mai mult soare, mai mult aer, mai multă mişcare, la mare,la munte. Căci, slavă Domnului, natura ne-a binecuvântat din plin cu aceste preţioase daruri.

AUREL BRĂESCU

INFORMAŢII

■ *Situaţia României în geografia lumei.* Revista „Le vie del Mondo" a Touring Clubului Italian publică o interesantă statistică a situaţiei ţărilor după populaţia absolută, suprafaţă şi densitate, bazată pe cele mai recente recensăminte.

România ocupă al 14-lea rang din lume şi al 7-lea din Europa, cu o populaţie de 19.250.000 locuitori, fiind îndată după Spania şi înaintea Mexicului. În privinţa suprafeţei, România e a 33-a ţară din lume şi a 9-a din Europa cu 295.000 km. p.; iar în a populaţiei relative ea ocupă locul al 24-lea din Europa cu o densitate de 65 loc. pe km. p.

■ *Turismul în Universitate.* În noua lege a organizării învăţământului universitar s'a prevăzut în atribuţiile oficiului universitar, ca mijloc de educaţie pentru tineretul universitar, *turismul.*

Se ştie că în universităţile străine, în special cele germane şi italiene, turismul este în mare cinste, studenţii fiind obligaţi să urmeze chiar şcoli de tehnică alpinistă în timpul vacanţei.

■ *Casa de adăpost General dr. Vicol.* (Obârşia Lotrului). Asociaţia de turism „Munţii Noştri" din Poiana Sibiului pune la dispoziţia turiştilor camerele casei de adăpost „General dr. Vicol" de la Obârşia Lotrului cu următorul tarif: 20 lei de persoană în camera comună şi 50 lei persoană în camera cu paturi pentru membri şi 40 lei de persoană, în camera comună şi 100 lei de persoană, în camera cu paturi pentru nemembri.

Casa Gen. dr. Vicol situată la o altitudine de 1380 m., aproape de Obârşia Lotrului, este accesibilă de pe şoseaua alpină care se ramifică din şoseaua principală la Sălişte prin: Poiana Sibiului-Şugag-Novaci (Gorj). Drum de picior din Sălişte sau Poiana prin: Vrf. Duş-Piatra Albă-Obârşia Oltului. Ea poate adăposti 22 de persoane, şi pune la dispoziţia turiştilor hrană rece şi caldă, băuturi, tutun, medicamente, fiind deschisă în tot timpul anului.

■ *Călătoria membrilor Soc. de turism.* Membrii societăţilor de turism ai Federaţiei Societăţilor Sportive din România şi ai Uniunii Generale a Vânătorilor beneficiază de 50% reducere în grupuri de cel puţin 5 persoane având carnet de identitate tip C. F. R. model 193. Aceste carnete se emit de către „Federaţia Soc. de Turism din România pentru membrii Soc. de Turism, de către „Federaţia Soc. Sportive" pentru membrii acestor societăţi şi de către „Uniunea Generală a Vânătorilor din România" pentru membrii săi.

■ *Turismul pe Dunăre.* În curând va ieşi din şantierul naval dela T.-Severin vaporul „Regele Carol al II-lea", care a fost construit în întregime în acest şantier şi căruia i s'au adus câteva lucrări de complectare.

Astfel, cel mai confortabil şi rapid vapor de pe Dunăre a fost înzestrat cu încă 48 locuri de dormit peste cele existente şi 4 cabine de băi în plus.

El va fi rezervat numai scopurilor turistice, pentru excursii pe Dunăre.

■ La birourile poştale franceze au apărut timbrele Expoziţiei Universale din Paris. Desemnul este opera gravorului Piel şi reprezintă în ansamblul său o excelentă propagandă.

■ *Adunarea generală a Secţiei T. C. R. „Satu Mare".* În cursul lunii Martie a. c. s'a ţinut în sala Primăriei adunarea generală a „Touring-Clubului", secţia Satu Mare, sub preşedinţia D-lui ing. *Zeno Spârchez,* secretar general al Secţiei.

D. locot. Vasiloiu, secretar, a făcut un mic istoric al înfiinţării secţiei Touring Clubului român din Satu Mare, propaganda dusă de această Secţiune prin excursii, serate şi expoziţii în cadrul „Lunei Sătmarului."

D-sa a arătat excursiile făcute de membri prin ţara Oaşului şi regiunea Băii Mari, întocmirea unei hărţi turistice în imagini a judeţului Satu Mare, etc. A dat apoi citire bugetului pe 1937.

S'a procedat apoi la alegerea comitetului şi s'au ales d-ni: dr. Octavian Ardelean, preşedinte: ing. Zeno Spârchez, vice-preşedinte; Ştefan Pop, secretar general; V. Moinar, casier; av Liviu Califariu secretar; membri: dr. Ştefan Benea, prof. Vasile Scurtu, ing. Vasile Ionescu (Baia Mare), dr. Alexandru Boceanu, ing. Bădiceanu din Baia Mare şi d-na Maria Fedoriciuc; d. ing. Gh. Puşcaşu, censori: Emil Tişcă, Aurel Pelle şi d-şoara Mia Ilie.

■ *Conferinţa europeană* a orariilor se va ţine la Stockolm, în Octombrie, cu participarea unui număr de 300 reprezentanţi din streinătate.

■ În baza unui decret-lege din 18 Ianuarie a. c. au fost fixate preţurile pentru 1937/38 în hotelurile şi pensiunile din Italia. Ministerul Presei şi Propagandei a stabilit astfel un minimum pentru cele două perioade ale sezonului, ţinând seama de datele furnizate de proprietari în anul 1936.

■ *Excursii în Munţii apuseni.* Secţia T. C. R. „Frăţia Munteană" organizează în cursul lunilor Mai şi Iunie a. c. următoarele excursii:

Data	Locul	Conducător	Substitut
Sâmbătă-Marţi 1-4 Mai	Muntele Băişoara-M-tele Mare (1827 m.)	dr. R. Doctor	Ionel Arnăutu
Duminică-Luni 9-10 Mai	Valea Arieşului-Detunata-Roşia.	Gh. Albon	N. Iepure
Luni 10 Mai	Topa Mică-Aşchileu (Soimiada IV-a)	dr. P. Radu	Adrian Lazăr
Duminică 16 Mai	Piatra Trăscăului-Cheia Poienei.	dr. L. Daniello	Aurel Herbay
Vineri 21 Mai	Peştera de la Vad-Suncuie.	Virgil Crăciunaş	Paul Teochar
Duminică 23 Mai	Muntele Băişoara-Valea Huzii	Gh. Neda	C. Macarovici
Sâmbătă-Dum. 29-30 Mai	Ţibleşul (1842 m.)	dr. Al. Buşiţia	Val. Puşcariu
Duminică 6 Iunie	Valea Someşului Rece-Dobrin.	C. Macarovici	Gr. I. Dănicel
Marţi 8 Iunie	Scărişoara Bellioara-Cheia Runcului.	Cornel Bodea	dr. P. Radu
Joi 10 Iunie	Cheia Râmeţilor.	N. Tătaru	N. Bozonea
Sâmbătă-Dum. 12-13 Iunie	Poiana Frânturei-M-tele Vlădeasa (1838 m.)	Val. Puşcariu	dr. L. Daniello
Duminică-Luni 20-21 „	Stâna de Vale-Peştera Zmeilor-Botaşa (1792 m.)	I. Ienciu	Maxim Pop
„ „ „ „	Valea Someşului Rece-Măguri.	Traian Pop	Marin Georgescu
Duminică 27 Iunie	Cascada de la Răchiţele	Maxim Pop	Gh. Neda
Duminică-Marţi 27-29 Iun.	Gheţarul de la Scărişoara.	M. Bozonea	N. Tătaru

Itinerarul amănunţit al fiecărei excursii va fi anunţat la timp, la librăria „Cartea Românească" din Cluj, unde se pot găsi şi toate informaţiile necesare, în ce priveşte condiţiile de participare.

Programul excursiilor, pe care le va organiza Secţia T. C. R. „Frăţia Munteană", în lunile Iulie-Noembrie va fi anunţat ulterior.

■ *Un nou tarif de călători* şi bagaje a intrat în vigoare între România şi Cehoslovacia atât în traficul limitrof cât şi în tranzit prin Polonia şi Ungaria. Tariful cuprinde dispoziţiuni speciale la convenţia internaţională pentru transportul călătorilor şi bagajelor şi anume: trenuri speciale pentru excursii şcolare, bilete dus şi întors etc.

■ Asociaţia de Turism „România Pitorească" a programat pentru luna Mai următoarele excursii:

1-2-3-4 Mai în Retezat
3-4 „ la Brăila-Filipoiu-M-rea Cocoş.
9-10 „ în Bucegi
15-16 „ în Cincaş
21-22-23 „ în Munţii Lotrului şi Valea Oltului.

Inscrieri şi informaţii la Foto N. Spirescu, Str. Academiei Nr. 9.

■ Vineri 16 Aprilie s'a inaugurat în sala Comoedia a II expoziţie concurs de fotografii O. N. T. în prezenţa d-lui preşedinte Sergiu Dimitriu şi oficialităţilor. Expoziţia prezintă un bogat material fotografic cu subiecte de iarnă, selecţionate din sutele de fotografii primite. Sunt instituite mai multe premii cari vor fi decernate celor mai bune lucrări ce vor întruni majoritatea voturilor.

■ De la 15 Mai la 15 Iunie a. c. se ţine concursul de afişe turistice. O. N. T. a lansat o invitaţie la concurs, tuturor pictorilor doritori să participe.

Se vor trimite până la 5 bucăţi machete de 30/20 şi 70/100 tratând peisagii, artă populară, sporturi de iarnă, staţiuni climatice româneşti în câteva culori 3-4.

■ Profesorul Emanuel de Martonne a vizitat România, ţinând şi un ciclu de conferinţe. Ilustrul geograf francez care a dat la iveală multe opere în legătură cu pământul României a fost oaspetele nostru mai mult timp.

■ Congresul internaţional a staţiunilor balneare se va ţine la Budapesta între 3-10 Oct. a. c.

Lucrările congresului au fost repartizate la 5 subcomitete (economic, medical, tehnic, juridic şi turistic).

■ Pe ziua de 1 Aprilie, următoarele linii au fost date traficului aerian de pasageri:

1. Bucureşti-Călăraşi-Bazargic-Balcic.

Această cursă va fi dublată în cursul sărbătorilor Paştelui, dacă traficul se va intensifica.

2. Bucureşti-Galaţi-Ismail-Cetatea-Albă-Chişinău. Această cursă se va efectua de trei ori pe săptămână şi anume: Plecarea din Bucureşti: Lunea, Mercurea şi Vinerea. Plecarea din Chişinău: Marţia, Joia, Sâmbăta.

■ Casa de adăpost dela Obârşia Lotrului 1380 m. a Asociaţiei de turism „Munţii Noştri" din Poiana Sibiului, care poate adăposti 22 persoane, rămâne deschisă tot anul. La casă se găseşte hrană rece şi caldă, băuturi, tutun şi medicamente.

Este accesibilă de pe şoseaua care se ramifică din şoseaua principală la Sălişte prin: Poiana Sibiului-Sugag-Novaci. Drum de picior din Sălişte sau Poiana.

■ Federaţia Societăţilor de turism intenţionează să publice anul acesta un buletin asupra mişcării turistice din ţara noastră. Pe lângă articole de interes turistic general acesta va cuprinde rezumativ şi activitatea diferitelor asociaţii turistice din cadrul Federaţiei.

■ Expoziţia concurs de fotografii turistice a „Clubului Turistic Bănăţean" s'a deschis în ziua de 28 Martie în sala festivă a primăriei din Caransebeş.

■ Între guvernul român şi cel italian a intervenit un acord prin care schimbul materialului de propagandă între cele două ţări (fotografii, broşuri, manifeste etc...) este scutit de orice taxă vamală, sau de altă natură şi de permisul de import (Radio Stefani).

■ Datorită faptului că în unele regiuni se mai menţine zăpada favorabilă practicării sporturilor de iarnă, Direcţiunea Generală C. F. R. a prelungit dreptul de a călători cu schimburile în vagoanele de cl. III până la 1 Mai.

■ Ministerul Comunicaţiilor a acordat autorizaţia Nr. 2246 pentru vechiculul Nr. 26 Rm. V. proprietatea d-lui Vanelli Vittorio, în baza căreia poate transporta pasageri şi bagaje pe traseul Brezoi Râmnicu-Vâlcea.

■ Trei profesori dela colegiul „Montalabert" din Doullens (Franţa) au vizitat Ardealul, Curtea de Argeş, Valea Prahovei, Bucureşti, Craiova şi Timişoara, între 1-7 Aprilie.

Excursioniştii au fost primiţi de Ministerul Educaţiei Naţionale

■ *Un avion de turism* cehoslovac tip Zlin XII a fost prezentat la Băneasa de uzinele Bata. Aparatul prevăzut cu un motor Percy de 50 H. P. realizează o viteză de circa 150 km pe oră. Consumul de benzină este de 9 litri la o 100., km. devenind astfel un bun aparat pentru turism.

■ *Asociaţia ADMIR,* face cunoscut că până la terminarea lucrărilor de mărire a Cabanei *Radu Negru* din Piatra Craiului, interiorul actualului adăpost a fost complet renovat, înlocuindu-se lemnăria şi saltelele paturilor, făcându-se şi unele amenajări suplimentare. Costul dormitului la această casă este de lei 20 pentru membrii ADMIR, lei 30 pentru membrii altor asociaţii turistice (cu carnet) şi lei 40 pentru particulari.

Program de ascensiuni al asociaţiei A. D. M. I. R.

1.	23-25 Aprilie (Sf. Gheorghe	*I. Piatra Craiului.* Zărneşti-Prăpăstii-Casa A. D. M. I. R. Hornurile-Grindului-Breastă.
2.	Idem	*II. Bucegi-(Sky).* Buşteni-Schiel-Omul-V. Cerbului.
3.	30 Aprilie-4 Mai (Sf. Paşti)	*I. Piatra Craiului.* Zărneşti-Prăpastii-Casa ADMIR; Hornurile Grindului-Creastă Sudică; Funduri-Pl.-lui-Ivan.
4.	Idem	*I. Făgăraş* Porumbacul-de-Jos-Negoiul-Creasta Făgăraşilor-Bâlea.
5.	9-10 Mai	*Bucegi.* Buşteni V. Albă-Omul-Mălăeşti-Bucşoiul-Br. Caprelor-Pich Roşu-Buşteni.
6.	21-23 Mai (Sf. Constantin)	*Piatra Craiului.* Zărneşti-Diana-Br. Padinei-Creasta-Nordică-Casa ADMIR; Hornurile-Creasta-Sudică-Funduri.
7.	29-31 Mai	*Iezer.* Câmpulung - Muşcel - Lereşti - Casa Voina, Admir-Iezer-Bătrâna-Papuşa.
8.	30 Mai	*Bucegi.* Buşteni-V. Bucşoiului-Omul-V. Cerbului.

Informaţiuni asupra orei de plecare cu trenul, din Bucureşti, se pot obţine dela D-nii I. Udrişte-Olt (Telef. 3-2810), G. Velescu fiul (Telef. 3-6126) şi I. Ionescu-Dunăreanu (Telef. 4-4000) precum şi la sediu, Câmpineanu 42, Marţea, dela orele 19,30-21 (Telef. 4-1680).

Pentru toate rutele, bocancii cu ţinte sunt obligatorii.

Pentru rutele de stâncă din Bucegi, recomandăm espadrilele şi renunţarea la sacul de spate (la rutele de o zi).

■ In baza acordurilor cu privire la desvoltarea reciprocă a traficului de călători şi turişti între România, Cehoslovacia şi Jugoslavia, Ministerul de Interne a fost autorizat prin Decizia Consiliului de Miniştri să elibereze paşapoarte turistice valabile 60 zile şi pentru o singură călătorie în sezonul 1/VI-1/X, a fiecărui an pentru statele din Mica Înţelegere.

Aceste paşapoarte vor fi supuse numai unui timbru turistic de 250 lei atât pentru Cehoslovacia cât şi pentru Jugoslavia.

Paşapoartele colective ce se vor elibera în temeiul acestor acorduri grupurilor de turişti, vor fi supuse deasemenea unei singure taxe din cele arătate mai sus.

Aceste paşapoarte vor fi eliberate prin Direcţiunea Generală a Poliţiei şi cu avizul Oficiului Naţional pe Turism.

■ Transatlanticul „Providence" a companiei „Mésagère Maritime" a sosit la 19 Martie în portul Constanţa având pe bord o sută excursionişti.

Printre aceştia se aflau numeroşi profesori dela Şcolile Politehnice din Anglia sub conducerea D-lui Thomas Snovden.

Vasele companiei de navigaţie „Mésagère Maritime" vor face escală în portul Constanţa din două în două săptămâni.

Transatlanticul următor este „Théophile Gauthier".

■ In cadrul Federaţiei Aeronautice Regale a României, funcţionează o comisiune a turismului aerian. La cererea acestei federaţii, Oficiul Naţional de Turism a delegat ca reprezentant în această comisiune pe D-l Inspector Al. Constantinescu.

■ La târgul internaţional de mostre dela Praga şi Lipsca turismul românesc a fost prezentat prin hărţi, diagrame şi fotografii alături de produsele industiei casnice, prin grija O. N. T.

DIN STRĂINĂTATE

Austria.

Cu ocazia Congresului Internaţional Hotelier organizat la Wiena între 21-24 Aprilie va apare un număr special din revista „Hôtel" editat de uniunea internaţională hotelieră din Köln.

In valea Oetz, lângă localitatea Vent din Tirol, doi membri ai unei echipe de salvare, care plecase în ajutorul unui turist englez, au fost acoperiţi de o avalanşă de zăpadă. Când au fost scoşi ei încetaseră din viaţă. (Viena 2 Aprilie).

Bulgaria.

Târgul internaţional dela Plovdiv (Bulgaria) va avea loc anul acesta între 3 şi 16 Mai. Vizitatorii streini beneficiază de o reducere de 66% pe căile ferate bulgare.

Cehoslovacia.

Cel mai înalt observator meteorologic din Cehoslovacia va fi ridicat în curând pe vârful *Lomnita* din M-tii Tatra la 2627 m. alt., graţie telefericului ce va lega acest munte cu staţiunea climatică Novy Smokovec.

Observatorul va avea un rol dublu, urmând a fi folosit pentru cercetări meteorologice cât şi astronomice.

Finlanda.

Campionatul internaţional de ski în 1938. S'a hotărât definitiv ca Finlanda să organizeze campionatele internaţionale de ski pe 1938 de la 26 Febr. - 2 Martie. Proba de combinaţii alpine va fi disputată însă în Elveţia.

Franţa.

Avantajiile acordate turiştilor străini pentru expoziţia internaţională.

In urma înţelegerii ce a avut loc între Comisariatul General al Turismului şi acel al expoziţiei internaţionale din acest an, s'a hotărât a se acorda următoarele avantaje turiştilor străini care vor vizita expoziţia internaţională de la Paris:

1. Reduceri de 25-50% pe căile ferate, după traiectul de străbătut pentru vizitatorii străini, atât în grupe cât şi individual.
2. Reduceri de 50% pentru căile ferate franceze oricărui vizitator străin, pe orice itinerar şi cu opriri facultative, cu condiţia de a sta la Paris cel puţin 5 zile.
3. Reduceri pe majoritatea liniilor maritime franceze.
4. Reduceri de 10% pe liniile companiei de navigaţie aeriană „Air France", pentru un voiaj şi de 28% pentru un voiaj dus şi întors.
5. Reduceri la transporturile automobile cu plecarea din Paris la trenurile transatlantice speciale (50%) etc.

Aceste reduceri se vor acorda pe baza unei *cărţi de legitimaţie* nominativă care va costa 20 fr. şi care va putea fi procurată dela diferitele birouri de voiaj din străinătate.

Validitatea cărţii de legitimaţie va expira la 15 Noembrie 1937 şi este de 60 zile pentru vizitatorii europeni şi de 90 zile pentru vizitatorii de peste Ocean.

Pe baza aceleiaşi cărţi de legitimaţie vizitatorii străini vor avea 10 intrări cu jumătate tarif la expoziţia internaţională.

Italia.

Târgul internaţional din Milano a fost inaugurat la 10 Aprilie. Participă 29 State printre care se află şi România.

O. N. T. a participat cu un bogat material turistic.

Jugoslavia.

Dinarul turistic. Guvernul jugoslav are intenţia să introducă un dinar turistic, la un curs mai ieftin decât dinarul pentru transacţii comerciale, în vederea atragerii turiştilor străini în Iugoslavia. Baza cursului dinarului turistic ar fi de 1 liră Sterlină=250 dinari. Pentru Cehoslovacia se va menţine dinarul cu cupon, care a fost introdus de mai de mult.

Se ştie că măsurile asemănătoare luate de Italia (lira turistică) şi Germania (marca turistică) au contribuit mult în ultimii ani la creşterea numărului vizitatorilor străini în cele două ţări.

Jugoslavia acordă vizitatorilor unui centru turistic, climatic sau balnear o reducere de 50% pe căile ferate.

Polonia.

Iarna în Carpaţi. Revista „Turysta Polsce" publică un interesant articol despre *„Iarna în Carpaţi"*, însoţit de două schiţe în care se arată numărul zilelor de frig în diferitele regiuni ale catenei nord-carpatice, cât şi cea mai mare înălţime a zăpezii.

Se poate constata din schiţa a 3-a, că cele mai mari cantităţi de zăpadă cad în Tatra înaltă, în câteva locuri din Beskizii orientali şi mai cu seamă în Cernahora *(regiunea de graniţă a Carpaţilor Maramureşului)*, unde zăpada ajunge până la 2 metri înălţime.

Statele Unite.

O nouă expediţie la Polul Sud. Cunoscutul explorator american, amiralul *Byrd* face preparative pentru organizarea unei noi expediţii la Polul Sud, cu care ocazie se vor face măsurători şi ridicări topografice pentru alcătuirea unei hărţi amănunţite a regiunilor din Oceanul Antarctic.

Turcia.

Consiliul de administraţie al secţiei Turco-Elene a Turing şi Automobil-Clubului din Turcia, reunit la Istanbul, a luat o serie de măsuri pentru îmbunătăţirea turismului între Turcia şi Grecia.

Cu acestă ocazie s'au emis următoarele deziderate:

1. Reducerea taxelor de viză ale paşapoartelor.
2. Suprimarea vizei de tranzit.
3. Reducerea preţurilor la hoteluri pentru turişti.
4. Stabilirea unui serviciu zilnic de vagoane de dormit între Istanbul-Salonic şi Atena.
5. Stabilirea unui serviciu poştal direct între Istanbul şi Atena.
6. Stabilirea unei linii maritime între Turcia şi Grecia.

Presa străină despre România

„La Nacion", într'un număr din Ianuarie, publică un interesant articol despre Mănăstirile Bucovinei. In fotografii sunt prinse Mănăstirile Putna şi Voroneţ, iar ca detaliu găsim un fragment din fresca exterioară a mănăstirii Sucevita.

Radio-Welt din Wiena în numărul din 5 Martie publică un articol despre o călătorie în Dobrogea semnat de Dr. Walter Hirschberg. Sunt însemnări dintr'o excursie prin acest colţ pitoresc a cărui valoare autorul caută să o evidenţieze. Fotografiile puţin caracteristice sunt în contradicţie cu textul.

Neues Wiener Tageblatt, publică în numărul din 27 Martie un articol despre Bucureşti intitulat: „Bukarest, das Kleine New-York des Balkans".

Capitala României este prezentată în culori vii care atrag atenţia cititorului.

Mire, din Buenos-Aires, publică un interesant şi elogios articol intitulat *„Como se educa a un principe heredero"*, cuprinzând informaţii asupra modului cum M. S. Regele Carol II înţelege să facă educaţia fiului Său. In clişeu M. S. Regele şi Marele Voevod Mihai poartă uniforma străjerească.

La Tribuna, din Roma, publică un articol intitulat „Il piú bel convento romeno è il carcere di Bucarest!" ilustrat cu o fotografie ce reprezintă Mănăstirea Văcăreşti. Trecutul acestui monument este evocat în cuvinte bine alese. Sfârşitul este însă destul de mustrător pentru cei ce socotesc că o închisoare mai poate dăinui în aceste locuri.

COLŢUL TUTUROR SPORTURILOR

Programul automobilist pe 1937.

8 şi 9 Mai: Cursa de regularitate organizată de Societatea „Unirea" de petrol pe distanţa: Ploeşti-Câmpina-Braşov-Sibiu-Mediaş-Sighişoara-Măeruş-Bran-Predeal-Sinaia. Competiţiunea este completată cu o probă în coastă (viteză) şi de o probă de îndemânare.

23 Mai: Cursa de viteză pe km. cu plecarea din mers, pentru recordurile României. Organizată de Automobil-Clubul-Regal-Român, pe porţiunea dintre Ploeşti-Câmpina (km. 74-79).

30 Mai: „Marele Premiu al Bucureştilor", cursă de viteză pură organizată de „Grupul Sportiv Moto", pe circuitul situat în şoseaua Buzdugan şi parcelarea Jianu (3700 m.) Cursa are caracter internaţional.

Program motociclist.

8 Mai: „Premiul Jubiliar" cursă de viteză pe distanţa Bucureşti-Sinaia-Târgovişte-Bucureşti. Se organizează pentru a cincea oară, de Moto Clubul Român.

23 Mai: Cursa de viteză pe km. cu plecarea din mers. Se dispută în regia Federaţiei Române de Motociclism pe porţiunea de şosea dintre Ploeşti şi Câmpina între km. 74-79.

30 Mai: „Marele Premiu al Bucureştilor" (ediţia a doua). Se dispută pe un circuit în lungime de 3700 m. situat în şoseaua Buzdugan şi parcelarea Jianu. Organizată de Moto Clubul Român, este o cursă de viteză pură, cu caracter internaţional.

Program ciclist.

2 Mai: Ciclo-cross „Traversarea Capitalei" străjeri, premilitari, nelicenciaţi, organizat de Federaţie.

9 Mai: „Criteriul de Primăvară" Velodrom.

9 Mai: Handicapul Bucureşti-Alexandria-Bucureşti, organizat de Clubul „Mociorniţa" şi handicapul „Costache Ion", pe distanţa Bucureşti-Ghimpaţi, organizat de Velo Clubul Român.

10 Mai: Redeschiderea Velodromului din Şoseaua Olteniţei. Curse organizate de Federaţie.

23 Mai: „Cupa Ofelia" handicap Bucureşti-Ploeşti-Bucureşti organizează Clubul Aquila-Marathon.

30 Mai: Cursa Bucureşti-Oltenita-Bucureşti, organizată de Clubul „Mociorniţa" şi „Cupa Metropola": Bucureşti-Târgovişte-Ploeşti-Bucureşti. Organizează Clubul Metropola.

SERVICIUL MARITIM ROMÂN

Liniile deservite de vapoarele rapide de poştă ale Serviciului Maritim Român, **Dacia, România** şi **Regele Carol I,** oferă călătorilor drumul cel mai scurt, confortabil şi economic, între ţările **Europei Centrale,** prin **România, Turcia, Grecia, Siria, Palestina** şi **Egipt,** putându-se vizita în timpul escalelor, frumoasele oraşe: Istanbul, Atena, Beirut, Haifa şi Alexandria.

Cu vapoarele liniei Dunăre-Mediterana Occidentală, deservită de s/s ALBA IULIA şi s/s SUCEAVA, care depiasează 12.000 tone, se pot vizita în timpul escalelor, oraşele: **Istanbul, Izimir, Malta, Genova, Marsilia, Oran şi Alger.**

Preţurile de călătorie ale Serviciului Maritim Român, sunt dintre cele mai ieftine, oferindu-se totuşi călătorilor cabine confortabile, un serviciu ireproşabil şi o hrană satisfăcând gusturile cele mai variate şi mai exigente.

In timpul sezonului de vară şi anume dela 1 Iulie până la 30 Septembrie, 1937, se acordă o reducere de 20% aplicată asupra preţurilor tarifare.

S. M. R. oferă deci călătorilor posibilitatea de a petrece vacanţe admirabile cu vasele sale. Ceva mai mult, călătorii vapoarelor liniei Dunăre-Mediterana Occidentală, au ocaziunea, ca întrerupând călătoria la Marsilia, să viziteze expoziţia dela Paris, care va atrage un număr excepţional de mare de vizitatori.

Serviciul Maritim Român trimete la cerere în mod gratuit informaţii, prospecte, conţinând itinerariile vapoarelor sale, cum şi preţurile de călătorie. Direcţiunea Serviciului Maritim Român este: Bucureşti, în Palatul Ministerului Lucrărilor Publice şi Comunicaţii, B-dul Elisabeta 27, telef. 3.22.61.

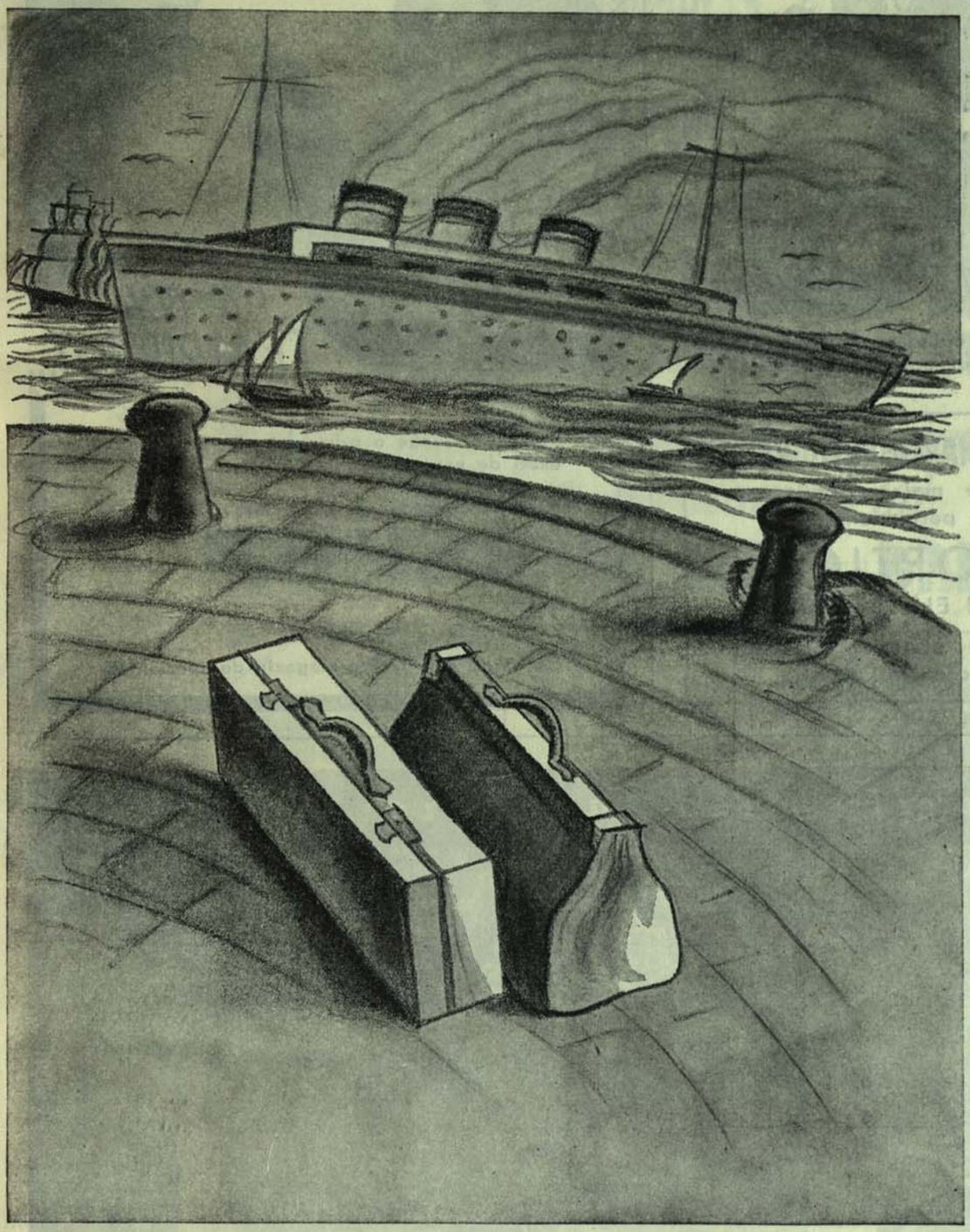

EUROPA

RĂSPUNDE ORICĂREI EXIGENȚE ÎN MATERIE DE VOIAJ ȘI TURISM

TELEFON 3.95.72

CENTRALA:
BUCUREȘTI
STRADA DOAMNEI No. 1

EUROPA

ORGANIZAȚIA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ DE VOIAJ ȘI TURISM

Prindeţi primăvara.

Vin zile pline de soare. Natura se împodobeşte Prindeţi acestea cu aparatul Dv.

APARATE, FILME, HARTIE FOTOGRAFICA

Mărcile cele mai renumite se găsesc în permanenţă la:

„FOTOPTIC"

Bulevardul Elisabeta 3a

Cel mai modern laborator fotografic la dispoziţia clientelei noastre.

Dece tocmai TEMPIPHOT...

Pentrucă ajunge o privire ca să citeşti timpul exact de expunere.

Pentrucă posedă cea mai mare sensibilitate printr'un adaos şi arată dintr'odată timpurile cele mai lungi de expunere.

Se găseşte la fiecare magazin de specialitate.

Fotografia mică sau mare

dă întotdeauna aceleaşi minunate calităţi când este executată pe

noul film cu dublă emulsiune

Se împart **1122 PREMII PREŢIOASE** (Lei 10.000.—, Lei 5.000.— etc.). In fiecare Rollfilm şi Filmpack se găseşte un bon de premii.

1857 NORD LLOYD 1937

călătoriile LLOYD RĂMÂN TOTDEAUNA AMINTIRI PLĂCUTE!

Petreceți vacanța la una din numeroasele croisiere jubiliare ale lui

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

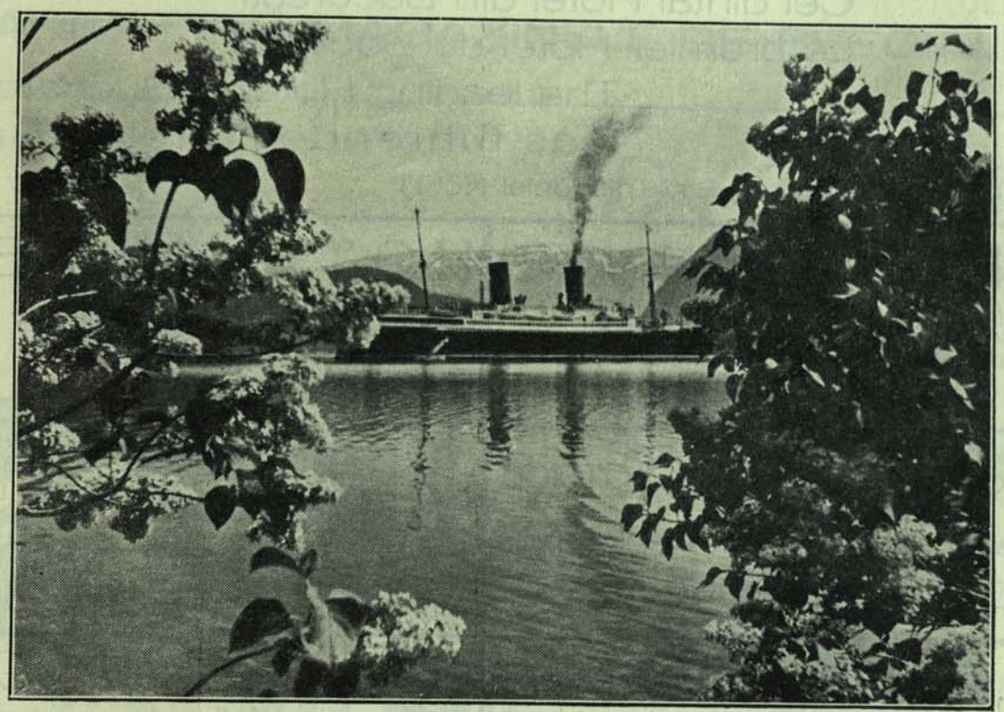

Mediterană ▪ Madeira ▪ Insulele Canare ▪ Irlanda ▪ Anglia ▪ Marea Baltică ▪ Capul Nord ▪ Regiunea ghețarilor ▪ Scoția ▪ Norvegia

CEREȚI PROSPECTE ȘI INFORMAȚIUNI LA:

NORD LLOYD

BUCUREȘTI: NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN, F. MISSLER S. A. R.
CALEA VICTORIEI, 101 — TELEFON 329/68

TIMIȘOARA: NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN, F. MISSLER S. A. R.
STRADA I. C. BRĂTIANU, 39 — TELEFON 260

S I B I U: BIROUL DE VOIAJ „L L O Y D"
STRADA REGINA MARIA 26, — TELEFON 180

VENIND ÎN BUCUREŞTI, LOCUIŢI LA

GRAND-HOTEL „LAFAYETTE“

ESTE HOTELUL CEL MAI MODERN, CEL MAI CONFORTABIL. SITUAT ÎN PLIN CENTRU AL CAPITALEI. APĂ RECE ŞI CALDĂ ÎN TOATE CAMERELE

PREŢURI MODERATE

CALEA VICTORIEI No. 11 — TELEFON: * 3.34.10

HOTEL SPLENDID PARK

BUCUREŞTI, STR. ŞTIRBEI VODĂ, 4
(LÂNGĂ PALATUL REGAL) CONSTRUCŢIE 1935

HOTELUL LUMEI DIPLOMATICE

CEL MAI ELEGANT ŞI CONFORTABIL

Hotel Stănescu

Bucureşti Str. Aristide Briand No. 5

Construcţie 1930

Confort după ultimele cerinţe technice ale higienei

HOTEL DU BOULEVARD

BULEVARDUL ELISABETA No. 1

HOTELUL CEL MAI MODERN
HOTEL DE TOUT PREMIER ORDRE
FIRST CLAS HOTEL

HOTEL SPLENDID

BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI No. 57

CONFORT RENOVAT

PREŢURI FOARTE REDUSE

Athénée Palace Hotel

Cel dintâi Hotel din Bucureşti
Le premier Hotel de Bucarest
The leading Hotel of Bucharest
Das führende Hotel in Bukarest

Calea Victoriei No. 94 (colţ Str. Episcopiei No. 1)

HOTEL UNION

TELEFON 377.20

CEL MAI ELEGANT ŞI CONFORTABIL DIN ŢARĂ

PREŢURI MODERATE

BUCUREŞTI — STRADA ARISTIDE BRIAND No. 6

HOTEL MAJESTIC

BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI No. 40

TELEFON 334.56—377.34

CONFORT MODERN

TURIŞTII SE BUCURĂ DE 30% REDUCERE

Marele Hotel Royal Palace

300 camere ultimul confort
In plin centru al Capitalei

Telefon 306.60—306.69

Bucureşti, Strada Constantin Mille No. 13

HOTEL IMPARATUL TRAIAN TERMINUS

TELEFON: 3.52.14 — 4.55.96

ALĂTURI DE GARA DE NORD

PREŢURI FOARTE AVANTAJOASE

AGENŢIA WAGON-LITS IN HOTEL

BUCUREŞTI — CALEA GRIVIŢEI No. 177

Hotel „COROANA“ Braşov

Cea mai plăcută staţiune climaterică din România.

200 camere cu confortul cel mai modern.
Saloane de dejun şi separeuri foarte elegante.
Cafenea mare şi confortabilă. Sală de dans. Jazz.
Telefon No. 124, 125, 126, 127, 128.

„Palace-Hotel“ Cernăuţi

100 camere confort modern, serviciu conştiincios, preţuri moderate

Restaurant de prim rang.

Telefon No. 996—997 — *Cernăuţi*

GRÉGOIRE CAPSA

CONFISERIE PARISIENNE

HÔTEL & RESTAURANT. — BUCAREST, RUE DE LA VICTOIRE, 63

MÊME MAISON: RESTAURANT ATHÉNEE PALACE BUCAREST

HÔTEL ET RESTAURANT CARAIMAN SINAIA

FOTOGRAFIAȚI CU:

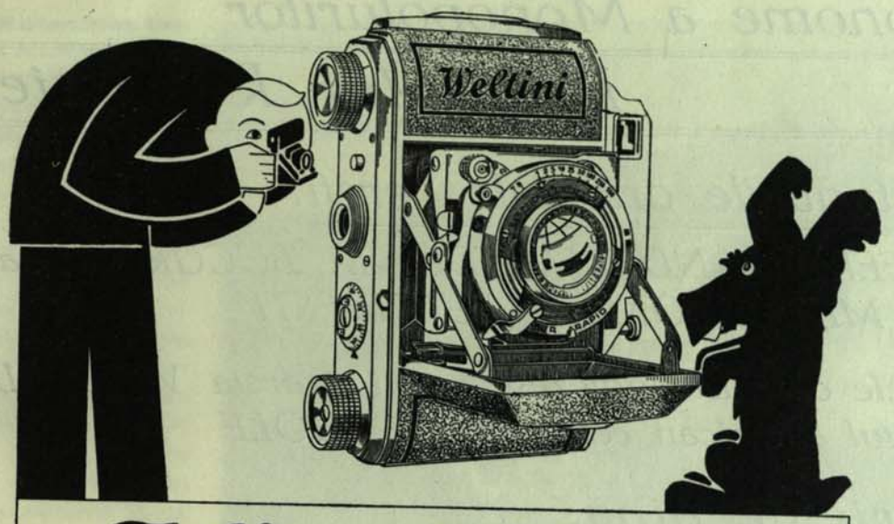

Weltini

UN PRODUS „WELTA“
CU TELEMETRU CUPLAT
(36 POZE 24×36 mm.)

VÂNZAREA PRIN MAGAZINELE DE SPECIALITATE

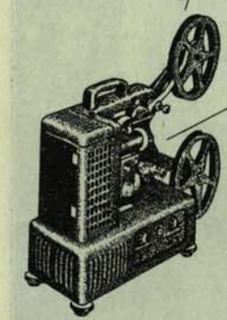

Nu numai o simplă fotografie ci imaginea vie a vieței Dv. și celor ce vă sunt dragi.
Rețineți toate acestea cât și orice evenimente prin

Ditmar Cine

„DITMAR“

Iată aparatul cinematografic de concepție originală:
Film 9½ (8 sau 16 mm.)

Deplasarea diafragmei vizibilă în timpul filmării.
Observarea metrajului filmat prin vizor.
Schimbarea vitezelor în timpul filmării.
Suprimarea parallaxei verticale,
Egalarea parallaxei orizontale,
și multe alte inovații caracterizează.

CAMERA CINÉ „DITMAR“

PROIECTORUL „DITMAR“

pentru două formate de film! (Fără detașări de piese)

Concesiunea: THEODOR GR. THOMA
„Centrala Fotografică“ BUCUREȘTI I,
Str. Domnița Anastasia No. 7

Cereţi produsele superioare

ale Cassei Autonome a Monopolurilor

Regatului României

Dacă preferaţi tutunurile orientale cereţi:

Ţigaretele cu carton FERDINAND, MACEDONIA, BUCUREŞTI sau Ţigaretele fără carton MIHAI, TOMIS şi BUCUREŞTI

Dacă preferaţi ţigaretele cu gust englezesc cereţi ţigareta VIRGINIA iar dacă preferaţi gustul american cereţi ţigareta GOLF

Pentru fumătorii de pipă:

Tutunurile superioare WEEK END sau CLUB

Ţigaretele de foi CORONAS, ALBA IULIA şi FLORIDA sunt fabricate din cele mai fine tutunuri de HAVANA şi SUMATRA

MANUFACTURA BELVEDERE: fotografie luată din avion.

HOTEL „PALACE SINAIA“

200 chambres, toutes luxueusement meublées, pourvues chacune du téléphone dont 140 avec salle de bain, eau courante chaude et froide, propreté exemplaire, tranquillité absolue, vastes halls, serre claire, terrasses reposantes, salle de restaurant sélecte, bar fastueux, le tout dans un cadre où les perspectives se déroulent dans une véritable féerie.

Pour retenir des chambres, s'adresser à:

PALACE-HOTEL
SINAIA Tél. 225
BUREAU À BUCAREST
Str. Eugeniu Carada
No. 8 Tél. 3.65.21

THE DANSANT
TARIF TRÈS MODÉRÉ

De câte aparate avem nevoie?

ROLLEIFLEX şi ROLLEICORD sunt universale! Puteţi întrebuinţa la un singur aparat orice material fotografic negativ, Dvs. lucraţi, Rollfilm—Plăci—film de cinema.

Rolleiflex Rolleicord

sunt aparate universale cu oglindă

Prospecte prin magazine de specialitate şi

C. Stroia & W. Petri, Bucureştii, Str. Lipscani 19

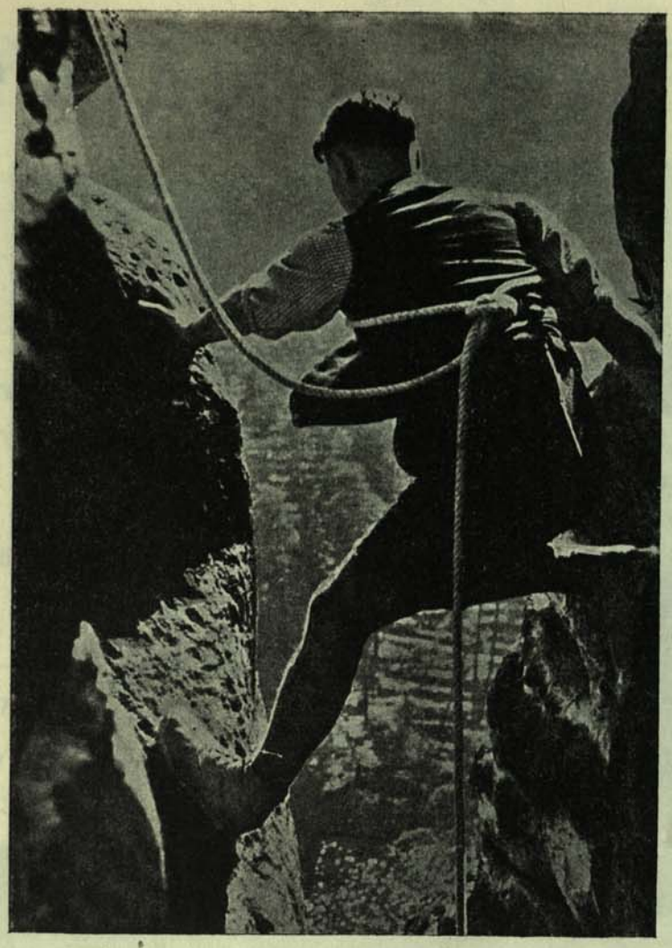

SUCCES DEPLIN NUMAI PRIN:

APARAT ZEISS IKON
OBIECTIV ZEISS
PELICULĂ ZEISS IKON

PROSPECTE GRATIS PRIN CONCESIONARII EXCLUSIVI

„SOTERO" S. A. R.

BUCUREȘTI 2, — PIAȚA KOGĂLNICEANU, 8 H

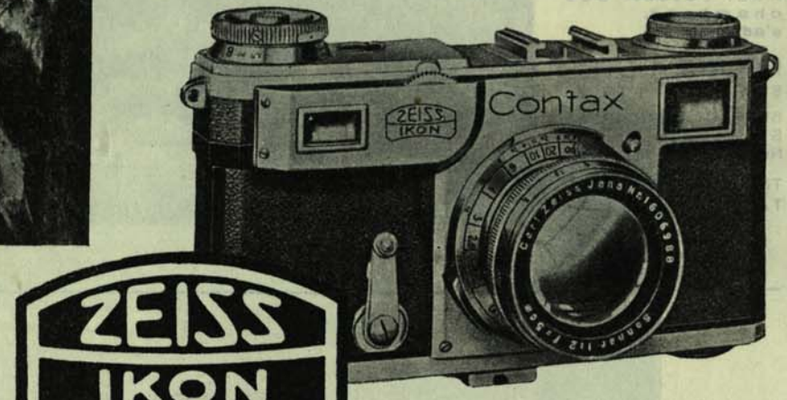

ZEISS IKON

PRIMA SOCIETATE DE NAVIGAȚIUNE CU VAPOARE PE DUNĂRE

D. D. S. G.

CURSE REGULATE DE CĂLĂTORI, CU VAPOARELE CELE MAI CONFORTABILE INTRE:

VIENA — BRATISLAVA — BUDAPESTA — BEOGRAD — ORȘOVA
TURNU SEVERIN—LOM—RUSCIUC—**GIURGIU**

IN TIMPUL OPRIRII LA ADA-KALEH INSULA POATE FI VIZITATĂ FĂRĂ VIZA CONSULARĂ

VAPOARELE EXPRESE DESERVESC ȘI TRAFICUL INTERNAȚIONAL COMBINAT D. D. S. G. — C. F. R. — S. M. R.

RESTAURANTE PE BORDUL VAPOARELOR — CABINE ȘI PATURI

SEDIUL; VIENA, III., Hintere Zollamtsstrasse 1

REPREZENTANȚA GENERALĂ IN ROMÂNIA
BUCUREȘTI I. Strada Marconi No. 3 (căsuța poștală 249)
TELEFON 3.26.20. — 3.26.29

AGENȚII IN PORTURILE DUNĂRENE PRECUM ȘI BIROURILE DE VOIAJ

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PERIODICE ROMANIA

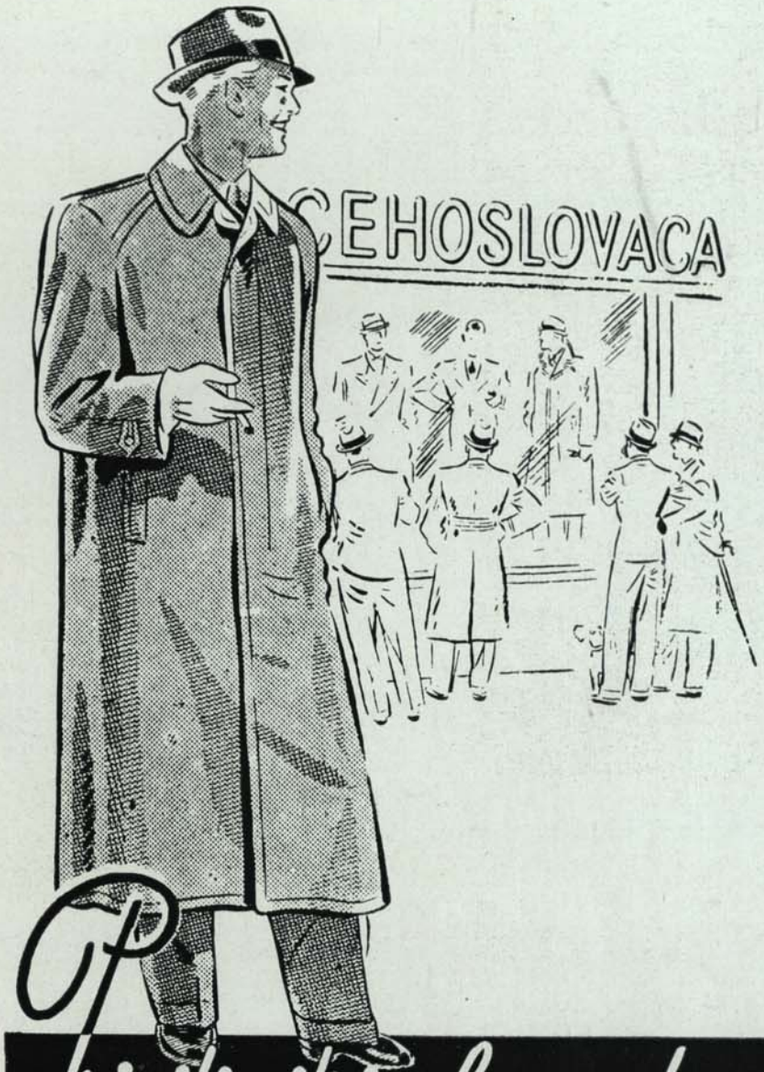

Priviți vitrinele noastre...
și veți cunoaște noutățile modei de primăvară

CEHOSLOVACA

BUCUREȘTI: STR. BERZEI 100 · BUL. ELISABETA 8 · 1C
CAL. GRIVIȚEI 159 · STR. SELARI 13
PLOEȘTI · GALAȚI · CRAIOVA · BRAȘOV · TIMIȘOARA · CERNĂUȚI

12.789 — CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI

Automobilul Dv. va reuși performanțe superioare, iar întreținerea lui vă va costa mai puțin, dacă îl veți aproviziona cu produsele

UNIREA:

BENZINA ALBASTRĂ ETHYL
ȘI ULEIUL LUBOIL

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

LEI 20